

A Ciszterci Szent István Gimnázium pedagógiai programja

Praeambulum

Az iskola hivatalos elnevezése:

Ciszterci Szent István Gimnázium

8000 Székesfehérvár Jókai u. 20.

Tel.: 22/506-686, 22/506-860, 22/333-602

Fax: 22/506-861

E-mail: ciszig@ciszterci.szfvar-sulinet.hu

Web-cím: www.ciszterci.szfvar-sulinet.hu

Fenntartója:

A Ciszterci Rend Zirci Apátsága

A fenntartói jogokat a mindenkori zirci főapát gyakorolja

Zirc Rákóczi tér 1.

Az intézmény alapító okiratának dátuma: 2000.január 26.

Működési engedély száma, kelte: 1448/94 1994.május 10.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata

A Nevelési program

1. Az iskola tömör leírása:

A Zirci Apátság székesfehérvári gimnáziuma a város legrégebbi és legnagyobb középiskolája.

A jezsuiták 1702. január 2-án nyitották meg az akkor még négyosztályos magánközépiskolájukat. 1813-ban került Ciszterci Rend fenntartása alá. A ciszterciek keresztyén szellemű nevelő-oktató munkája 1948 júniusáig tartott. Ekkor az egyházi iskolákat államosították. 1948-tól az iskola mint **Allami Szent István Gimnázium** működött tovább. 1950-ben egyesült az Állami Ybl Miklós Reáliskolával és **József Attila** nevét vette fel. Továbbra is magas szintű, országos elismertségű tanítás folyt különféle természettudományos, majd nyelvi tagozatok bevezetésével.

1992-ben indulhatott az első úgynevezett „ciszterci osztály”, amely egyben az első nyolcévfolyamos osztály is volt.

1994. február 25-én Balsay István polgármester és Dr. Kerekes Károly zirci apát egy „közoktatási megállapodást” írt alá, amellyel a már Zirci Apátság tulajdonában levő gimnáziumunk fenntartása és működtetése is átkerült a zirci apáthoz.

Dr. Zakar Ferenc Polikárp zirci főapát, mint az iskola fenntartója élve jogával 2000. február 1-től visszaadta az iskola régi nevét, és újra mint **Ciszterci Szent István Gimnázium** működik.

Intézményünkben jelenleg katolikus, keresztyén szellemű gimnáziumi képzés folyik. Nyolcévfolyamos gimnáziumi nevelés mellett négyévfolyamos gimnáziumi nevelés is van, melyben humán és reál irányú képzést adunk. Nappali tagozaton 800 diák tanul iskolánkban. Esti tagozaton is működik a gimnázium, mintegy 500 hallgatóval.

Iskolánk programja igyekszik követni a mindenkori NAT és minisztériumi kerettanterv vonalait, helyi szinten kapcsolódva a mindenkori gondosan előkészített és kimunkált katolikus tantervekhez.

1.1. Az iskola földrajzi működési területe:

Székesfehérvár és környéke közoktatási feladataiban vesz részt iskolánk és az egyházmegye és az egyetemes egyház papi utánpótlását is igyekszik elősegíteni. Az iskola a katolikus egyházon és a Ciszterci Rendben belül önálló jogi személy, képviselője az igazgató. Az alapító okirat szerint gazdálkodás szempontjából önálló költségvetési szerv, a fenntartó által jóváhagyott költségvetés alapján gazdálkodhat.

1.2. Az iskolai csoportok száma:

20 osztály, egy napközis csoporttal működik a nappali tagozaton. Esti tagozaton négy évfolyam működik a szükséges osztálybontásban. Az iskola nappali és esti tagozatos képzést folytató önálló intézmény. Matematikát és idegen nyelveket csoportokra bontva tanítjuk a nappali tagozaton.

1.3. A felnőtt oktatás munkarendje:

Iskolánkban a felnőttoktatás a levelező, illetve esti tagozatú munkarend szerint folyik. Az esti tagozatos tanulók hetente három alkalommal (hétfő-szerda-csütörtök), járnak iskolába. A munkarendet a Közoktatási Törvény és annak végrehajtási utasítása szellemében, azok speciális értelmezésével alakítottuk ki.

A tanítási órák 14.40-kor kezdődnek és általában 19.30-ig tartanak. Az órák 40, a szünetek 10 percesek. A hét többi munkanapján a tanulók egyéni tanulással készülnek fel a tantervi követelmények teljesítésére. A tanítás osztálykeretben, az esti tagozaton az idegen nyelv esetében csoportbontásban történik.

Az évfolyamokon indított osztályok száma a jelentkezők arányától függ. A 2000/2001-es tanévtől 9.(első) évfolyamon csak esti tagozat indult, hogy a 2005-ben bevezetendő kötelező idegen nyelvi érettségi letételére lehetőség nyíljon. Minden évfolyamon egy idegen nyelv tanulása kötelező heti 4,5(9.évf.), illetve 4 (10-12. Évfolyam)órában, valamint informatika tantárgy heti 2 órában.

Az évfolyamonkénti iskolai heti óraszám:

Esti tagozaton: 20,5-20-20-20

Az órarendet kéthetes ciklusra készítjük.

A számonkérés tantárgyanként változó. Az ismeretek számonkérésének két fő időszaka január harmadik-negyedik hete és május vége, június eleje. Januárban minden tantárgyból írásbeli beszámolót tartunk, májusban, júniusban az írásbeli dolgozatos tantárgyakból írásban és szóban, a többi tantárgyakból pedig szóban vizsgáznak a tanulók. Azok a tanulók, akik a kötelező számonkérésen alapos ok miatt igazoltan nem jelennek meg, pótbeszámolót, illetve pótvizsgát tehetnek februárban, illetve augusztus végén. Augusztus végén tartjuk a javítóvizsgákat is.

A felnőttoktatásban nem kötelező tanórai foglalkozásokat, egyéni foglalkozásokat, napi testedzést nem tervezünk. Amennyiben az időpontokat egyeztetni lehet, a fakultatív hittan tanítást igyekszünk megoldani minden évfolyamon.

Az esti tagozaton az órákon való részvétel kötelező. Hiányozni orvosi vagy munkahelyi igazolással lehet. Ha az igazolatlan mulasztás meghaladja a 20, az igazolt a 200 órát, a tanuló nem vizsgázhat.

2.Személyi feltételek

49 főállású és 8 részfoglalkozású pedagógus teljesíti a pedagógiai programot.

Különleges képzettséggel nem rendelkeznek.

Csoportbontást élő idegen nyelvből alkalmazunk, valamint az alsóbb évfolyamokon matematikából a felzárkóztatás segítése érdekében. Latinból a lehetőségek szerint.

Pedagógiai képesítéssel rendelkező, nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak száma: átlag 53 fő.

Egyéb felsőfokú végzettségű, nevelő-oktató munkát segítő főállású alkalmazott: 1 fő(könyvtáros).

Egyéb munkakörben főállású foglalkoztatottak száma: 22 fő

Rész/fél/másod stb. állású nevelő-oktató munkát végző felsőfokú végzettségű alkalmazott: 8 fő

Egyéb munkakörben foglalkoztatott rész/fél/másod stb. állásúak száma: 3 fő

Minden feladatot megfelelő szakképzettségű és végzettségű pedagógus lát el.

3.A nevelő oktató munkát segítő eszközök és felszerelések

Az épület, melyben iskolánk működik 1938-ban épült. Két emeletes épületben 18 tanterem, 2 tornaterem, 3 előadóterem, 1 díszterem, 1 laboratórium, 1 könyvtár és a hozzá tartozó olvasó szolgálja az oktatást. Ezen felül melegítő konyha, ebédlő, stúdió, karbantartó műhely, 6 diák és 2 tanári WC csoport van az épületben. Mindegyik WC higiénikus, európai szintű.

A tanári szobák szaktárgyak szerint kabinetszerűek, ebből van 9 tanári.

A tantermek felszereltsége részben jónak, részben közepesnek mondható. Két előadóterem, a háromból (fizika, kémia) még az épület használatbavételekor beépített bútorokkal-tanulóasztalokkal van ellátva.

A nyelvoktatást egy nyelvi szaktanterem is használható.

Oktatási eszközeinket szertárakra osztva tároljuk és tartjuk nyilván. A szertárak felszereltsége közepes. Kémia, fizika, matematika, magyar, idegen nyelv, biológia, földrajz-történelem, ének szertárakkal rendelkezünk, melyek nem minden esetben külön helyiségek, hanem tanári szobák.

Tv lánc is működik az iskolában a tantermekben, amelyet a stúdióból működtet az oktatástechnológus.

A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések részletes jegyzékét a melléklet tartalmazza.

4. A pedagógiai program és a finanszírozás

Pedagógiai programunk órakeretei nem lépik túl az 1993. évi LXXIX. törvény kereteit, ezért a normatív támogatás és a fenntartótól kapott kiegészítő támogatás lehetővé teszi az iskola működését. Ehhez az szükséges, hogy a fenntartón keresztül garantálják a közalkalmazotti bérrendszer illetményeit pedagógusaink számára.

5. Szabályok és szabályzatok

SZMSZ és mellékletei: Házi rend, TVSZ, Munkabiztonsági Vezetői Utasítás, Belső Ellenőrzési Szabályzat, Munkaköri leírások, Üzemi Megállapodás, Könyvtári Szabályzat, Diákönkormányzat SZMSZ, Iskolaszék SZMSZ, Vizsgaszabályzat, Iratkezelési Szabályzat, Számviteli Szabályzat, Házipánztárkezelési Szabályzat, Bizonylati Szabályzat, Leltározási Szabályzat, Feleslegessé vált vagyontárgyak értékesítésének és selejtezésének Szabályzata. Mindezek a Titkárságon megtalálhatóak.

6. Az iskola irányítási-szervezési struktúrája

6.1. Az iskola igazgatója

Az iskola igazgatója felelős- a közoktatási törvény alapján - az iskola szakszerű és törvényes működéséért, az ésszerű és takarékos gazdálkodásért, gyakorolja a munkáltatói jogokat, és dönt az intézmény működésével kapcsolatosan minden olyan ügyben amit jogszabály vagy a munkaügyi szabályzat szerződés nem utal más hatáskörébe. Munkaköri leírása a mellékletben olvasható.

6.2. Az igazgató közvetlen munkatársai:

- az igazgatóhelyettesek
- spirituális vezető
- gazdasági vezető

Az igazgatóhelyettesek megbízását a tantestületi véleményezési jogkör megtartásával az igazgató adja. Igazgatóhelyettesi megbízást az intézmény határozatlan időre alkalmazott pedagógusa kaphat, a megbízás határozott időre szól. A spirituális vezető a fenntartó nevezi ki.

Az **igazgatóhelyettesek** feladat-és hatásköre, valamint egyéni felelősége mindazon területre kiterjed, amelyet munkaköri leírásuk tartalmaz.

A **gazdasági vezető**t beosztása ellátásával az igazgató bízta meg. Közvetlenül irányítja a "gazdasági", a "műszaki" és a "kiszolgáló" munkakörbe besorolt alkalmazottakat. Ellenjegyzési, utalványozási és átruházott hatáskörben munkáltatói jogokat gyakorol.

Az igazgató közvetlen munkatársai munkájukat munkaköri leírásuk, valamint az iskolaigazgató közvetlen irányítása mellett végzik. Munkaköri leírásuk az SZMSZ 1. sz. mellékletében található.

6.3. Az intézmény vezetősége:

Tagjai:

- az igazgató
- igazgatóhelyettesek
- spirituális vezető
- gazdasági vezető

A vezetőség, mint testület kollektív, véleményező és javaslattevő joggal rendelkezik. Rendszeresen(hetente egyszer) megbeszélést tart. Operatív vezetési ügyekben az igazgató, az igazgatóhelyettesek és a gazdasági vezető heti rendszerességgel-a hét első munkanapján-megbeszélést tart.

- az igazgató akadályoztatása esetén a helyettese az évente kijelölt egyik igazgatóhelyettes, sorrendben őt követi a másik igazgatóhelyettes, illetve akit kijelöl az iskola pedagógusai közül akadályoztatásuk esetén.

7. Érdekegyeztetési, érdekérvényesítési, érdekvédelmi fórum

PSZ, ÜT (Pedagógus Szakszervezet, Üzemi Tanács)

Az igazgató a szükséges és előírt ügyekben konzultál a PSZ-vel és az ÜT-vel.

8. Iskola a társadalom erőterében

Az iskolaszék évente legalább két alkalommal ülésezik, hogy kielemezzék, megbeszéljék az iskola helyzetét, feladatait. Az iskolaszékben a fenntartó, a szülők, a diákok, a tanárok képviselői vesznek részt.

Az iskolaszék döntési (pl. az iskola pedagógiai programjának elfogadása, tankönyvek, szociális problémák) egyeztetési (pl. fegyelmi kérdések, véleménynyilvánítási (pl. az intézmény működése) és javaslattevő (pl. az igazgató személye, tanulókkal kapcsolatos kérdések) joga van az iskola által ráruházott feladatokban. A szülők illetve diákok részéről felmerülő problémákra köteles a megkereséstől számított 30. napot követő első ülésen válaszolni.

9. Az iskola kapcsolatai

9.1. Az iskola közösségei és a kapcsolattartás formái és rendje

- Az **iskolaközösség** az alkalmazotti, szülői és tanulói közösségek összessége.
- alkalmazotti közösség az iskola nevelőtestületéből és az intézménynél munkaviszonyban álló technikai, adminisztratív dolgozókból áll.
- A szülők jogaik és kötelelességeik teljesítésére szolgáló közösség a **szülői közösség**. Valamennyi szülő képviseletében jár el. Dönt saját működéséről, dönt az iskolaszékben képviseletét ellátó személyekről.
- Az **iskolaszék** a szülők, a nevelőtestület, a tanulók és a fenntartó azonos számú képviselőiből áll. Segíti a nevelő-oktató munkát. Előmozdítja a nevelőtestület, a szülők és a tanulók, az intézményfenntartók és más érdekelt szervek együttműködését.
- Az **üzemi tanács** működésével, véleményével segíti az iskola működését.
- az iskola tanulói a házirendben meghatározottak szerint diákköröket hozhatnak létre.
- a tanulóközösségek döntési jogkört gyakorolnak - a nevelőtestület véleménye meghallgatásával- saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban
- A **diákönkormányzat** tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat munkáját a tanulók által felkért, az iskolában tanító tanár segíti és eljárhat a diákönkormányzat képviseletében.
- a diákönkormányzatot a tanulók többségének, több mint ötven százalékának kell megválasztania
- a diákönkormányzat dönt- a nevelőtestület véleményének kikérésével- saját működéséről, működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, a diákújság és a diákrádió szerkesztőbizottságának megbízásáról.

- a diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzat alapján dolgozik, melyet a nevelőtestületnek is jóvá kell hagynia.
 - a diákönkormányzat- a diákokat érintő kérdésekre vonatkozóan- véleményt nyilvánít, javaslatot tesz a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.
 - a diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol az iskolai szervezeti és működési szabályzat megalkotásakor és módosításakor; az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor; házirend elfogadásakor.
- az iskolai diákönkormányzat képviselője tanácskozási joggal részt vesz az iskolaszék munkájában.
- a nyilvános **diákközség** (iskolagyűlés) az iskola tanulóinak legmagasabb tájékoztató-tájékozódó fóruma, amely küldöttekből áll és a tanulók közérdekű javaslatainak, észrevételeinek nyilvánosságra hozatalát teszi lehetővé.
 - az **osztályközösség** az azonos évfolyamba járó, és közös tanulócsoportot alkotó tanulók közösségei. Megválasztja az Osztály Diákbizottságot és az osztály titkárát. Küldöttséget delegál a diákönkormányzatba.
- Az osztályközösség vezetője az **osztályfőnök**, akit az igazgató bíz meg.

9.2. A belső kapcsolattartás formái:

az iskola igazgatója szervezi a kapcsolattartást. Rendszeres formái az értekezletek, fórumok, bizottsági ülések, iskolagyűlések, nyílt napok, tanácskozások, fogadóórák.

- a rendszeres és konkrét időpontokat az iskola éves munkaterv tartalmazza, melyeket az iskola faliújságján ki kell függeszteni
- a szülők tájékoztatásának formái a szülői értekezletek, fogadóórák és a rendszeres írásbeli tájékoztatás
- az iskola valamennyi pedagógusa havonta tart szülői fogadóórát. Amennyiben a szülő ezen kívül találkozni szeretne a tanárral telefonon vagy írásban egyeztessen az érintett tanárral.

9.3. Az intézmény külső kapcsolatai:

Az iskolát a külső kapcsolatokban az igazgató képviseli. Az igazgatóhelyettesek a vezetői feladatmegoszlás szerint tartanak rendszeres kapcsolatot a külső szervekkel.

Rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az iskola a fenntartóval, ISZK-val (Iskolafenntartó Szerzetesek Konferenciája), a KPSZTI-vel (Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet), az iskolaszékekkel, az iskolát támogató Arde et lucere alapítvány kuratóriumával és a Székesfehérvár Megyei jogú Város Önkormányzatával, az önkormányzati iskolákkal, katolikus és más felekezeti iskolákkal, kollégiumokkal, közművelődési intézményekkel, ifjúsági szervezetekkel és az ifjúságvédelemmel.

10. Nyilvánossági rendszer(csatornák)

Szülői értekezletek évente háromszor, és fogadóórák havonta, helyi kommunikációs lehetőségek (Tv, újságok), iskolai újságok és évkönyvek. Internet kapcsolat, web.lap: www.ciszterci.szfv-ar-sulinet.hu, e-mail: ciszg@ciszterci.szfv-ar-sulinet.hu

11. Célok, alapelvek, feladatok, eszközök és eljárások (általános megfogalmazása)

Szeretnénk, hogy itt nevelő-oktató kollegáink higgyenek a keresztény élet értelmességében, az ember értelmes létében, egyetemes, időtálló értékekben (bölcsség, bátorság, mértékletesség, igazságosság, hit, remény, szeretet, szépség, jószág, békesség). Ezek szolgálatában és kibontakoztatásában munkálkodjanak. Igényes didaktikával az értékszerető, nemesítő, közösséget építő, felelős személyiségek alakításán fáradozzanak, bízva az emberben levő jó győzelmében.

Akire többet bíznak, attól többet is várnak. Mindenki legyen tudatában, hogy milyen nehéz és terhes dolgot vállal magára: emberek irányítását és az alkalmazkodást sokféle természethez. Minden tanár gondoljon arra, hogy elsősorban élete példájával nevel. Ez egyaránt legyen igaz iskolán kívüli magatartására is. Az iskolai élet egészére figyelve – saját munkakörén túl is – segítse a közösség tagjainak emberi és keresztény kibontakozását.

Igyekezettel, szerényen adjuk elő tudásunkat! Osszuk meg szeretettel igazságkereséseinket tanítványainkkal! Akarjuk megismerni a megismerhetőt, akarjuk életre váltani és váltatni. Mindezekben a meleg emberség, bizalom, derű, megbocsátani tudás és családiasság segítsenek. Közös alakítsuk magunkat, egymást, és a ránk bízottakat másokért élő emberré. Az iskolának minden pedagógusa „lángolva és világítva”, tisztességesen keresse az ember boldogulásának útját.

Célunk olyan jó akaratú keresztény emberek kialakítása, akik a fenti értékek őrzői és továbbadói. Ismereteiket gyarapítva és okosan ritkítva jussanak el a soktól a kevéshez, a kevéstől az Egyhez, Istenhez. Ezen ismeretek birtokában legyenek képesek önállóan más ismeretek szerzésére, továbbtanulásra, nyelvek használatára, testi egészségük gondozására, keresztény családalapításra. Benső igényükből fakadjon a hazaszeretet és magyar nemzettudat, a keresztény türelem és a magyar befogadókészség jegyében.

12. Személyiségfejlesztés, közösségfejlesztés

A nyolc- és négyévfolyamos gimnáziumban folyó legfontosabb tevékenység a gyermek személyiségének, képességeinek sokoldalú kibontakoztatása saját és közösségi keresztény életének teljesebbé tétele érdekében és a haza hasznára. Ezt nevelésnek nevezzük, amelynek szinterei a tanítási órák, a szakkörök, a közös étkezések, séták, játékok, sport, kirándulások, és egyéb közös tevékenységek. Nincsen külön nevelés és oktatás(tanítás). A tanulás-tanítás folyamata egységes, de komplex tevékenység. A nevelés elsősorban nem normák és szabályok közvetítése, hanem személyes példamutatás és jól irányított egyéni és közösségi cselekvések szervezése.

E folyamat irányítója a tanár. A tanár megismeri a diák személyiségét, tiszteletben tartja azt, ugyanakkor vállalja annak alakítását is. Diákjaival ezáltal sohasem lehet egyenrangú partneri viszonya. A viszonyra a minta a keresztény tekintélyelv, középpontban Jézus Krisztussal.. Minden tekintély Istentől, az Atyától való. Ennek a tekintélynek a letéteményese Jézus, aki olyan az emberek között, mint aki szolgál. Az apostolok Jézus tekintélyének letéteményesei és küldetést ad nekik: „Aki titeket hallgat, engem hallgat.” Ezzel rájuk bízta hatalmát és egyházát, de úgy hogy tekintélyének az alapja mások szerető szolgálata. Így kell szolgálnia a pedagógusnak is iskolánkban.

A növendékek öntevékenységeinek kibontakoztatása igen fontos feladat, hiszen csak az önálló, öntevékeny, önmaga sorsát tudatosan irányítani és a problémákban keresztényi alapokon dönteni képes ember lesz alkalmas arra, hogy tevőlegesen hozzájáruljon egyházunk és országunk kívánatos fejlődéséhez. A szocializáció során

ezért a gyermeknek meg kell tanulnia kezdetben a szűkebb, később tágabb értelemben vett közösséghez való alkalmazkodást, ki kell, hogy alakuljon benne az igény a történetekben való aktív, alkotó részvételre, ahogy az előző fejezet céljában megfogalmaztuk.

13. Ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási rendszer

13.1. Az iskola értékelési rendszere

Értékelési rendszerünk a hagyományos öt jegyű értékelési rendszer minden tárgyból, minden évfolyamon, félévenként lezárással. Értékelésre a számonkérés és ellenőrzés ad lehetőséget a folyamatos munka figyelembevételével. Minimum havi egy jegyre törekszünk. Félévi és tanévvégi osztályozó konferencián zárjuk le a jegyeket. Magatartás és szorgalomból ugyanígy öt jeggyel értékeljük.

Számonkérés, beszámoltatás, vizsgáztatás, felsőbb osztályba lépés, iskolába való felvétel, az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai(munkaközösségeknél részletesen kidolgozva is meg vannak az alapelvek)

1. Az ellenőrzés - értékelés - osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önévelésre készítet.

2. Az objektív, igazságos értékelés - osztályozás - előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénenként is segítik abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő.

3. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, füzetvezetésre is.

4. Bármely tantárgy ellenőrzési - értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosan lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát. Még a "feladatmegoldós" tárgyakban sem hagyható el a szóbeli ellenőrzés, számonkérés. Az egyes tantárgyak helyi tantervében évfolyamonként célszerű meghatározni a tanév során írandó /nagy- vagy témazáró/ dolgozatok számát.

Fontos szempontok: egy napon 2 témazárónál többet nem írhat a tanuló, s legalább egy héttel előbb közölni kell a tanulóval, hogy mikor ír. A naplóban jelezze a szaktanár, hogy mikor irat témazárót.

A félévi és év végi minősítés - osztályozás ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.

A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza, teljes jogkörrel és felelősséggel.

Az értékelés - osztályozás - a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles /5/, jó /4/, közepes /3/, elégséges /2/, elégtelen /1/. Az egyes fokozatok tartalmát a helyi tantervek követelményei határozzák meg.

A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat.

Ha a tanulónak a "jeles" osztályzatai mellett legfeljebb 3 "jó" osztályzata van /s ennél rosszabb osztályzata nincs/, a tantestület általános dicséretét érdemli ki. A dicséreteket az ellenőrzőben és bizonyítványban is dokumentálni kell.

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Előzetesen megismeri az osztály diákönkormányzatának véleményét az egyes tanulókról. Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti. Az adott osztályban több tantárgyat tanító pedagógus véleménye többszörösen számítandó.

Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó. A magatartás minősítése: példás /5/, jó /4/, változó /3/, rossz /2/.

Szorgalom: példás /5/, jó /4/, változó /3/, hanyag /2/.

Magatartás

A példás: magatartású tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató. Az iskolai házirendet megtartja és másokkal is megtartatja. Az iskolai követelményeket tudatosan vállalja, kezdeményező, bekapcsolódik a közösség vezetésének munkájába.

A jó: magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja. A közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményez. A körülötte történő laza viselkedések ellen nem mindig lép fel. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható. Vigyáz iskolája, közössége vagyonára és a jó hírnevére.

A változó: magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. Igyekezte ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei.

A közösség támasztotta követelményeket ingadozva követi, a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt.

Felkészítettségadata, szimpátiája a jó és a rossz között ingadozó. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias.

Indulatait nem mindig képes fékezni. Hangneme kifogásolható.

A fegyelmező intézkedések súlyosabb fokozatai valamelyikében részesül.

A rossz: magatartású tanuló a házirend szabályait nagyon hiányosan tartja be. Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva tiszteletlen. Iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható, esetleg törvénybe ütköző. Iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesül.

Megjegyzések:

1. A fenti minősítéseket módosíthatják a Házirendnek az igazolatlan hiányzásokra vonatkozó előírásai.

2. A rendszeres templomi szolgálat a magatartás minősítését pozitívan befolyásolja.

Szorgalom

Példás: a tanuló szorgalmas, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mértén maximálisan és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába. Az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken.

Jó: a tanuló szorgalma, ha az elért átlageredménye általában szorgalmas munkájának köszönhető.

Változó: a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Gyakran nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába.

Hanyag: a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mértén keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

Vizsgarend

Iskolánkban a következő típusú vizsgák fordulhatnak elő:

1. Érettségi vizsga: a 12. évfolyam sikeres befejezése után következő állami vizsga, melynek rendjét, követelményeit a gimnáziumi érettségi vizsgaszabályzat (GÉV) határozza meg.

2. Osztályozó vizsga: az évfolyam teljes anyagából vagy egyes tárgyakból tehető iskolai vizsga, melyre magántanulók, hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók, valamely tantárgyból egyéni felkészülést folytató tanulók jelentkezhetnek. Több évfolyam anyagából összevont vizsga is tehető. Ez esetben minden évfolyamot külön osztályzattal kell lezárni. Bizottság előtti vizsga.

Különbözeti vizsga: az igazgató írja elő más iskolából, évfolyamról, vagy iskolaszervezeti típusból érkezett tanulóknak a tanrendek (tananyagok) összevetése után. Bizottság előtti vizsga.

Az érettségi vizsgára a tanulókat az iskola készíti fel. A többi típusban az iskola útmutatást ad. Az érettségi vizsgák idejét a vizsgaszabályzat rögzíti. Az osztályozó és különbözeti vizsgák idejét, rendjét az igazgató határozza meg.

A tanulók továbbhaladása

1. A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette.

2. A tanév végi elégtelen minősítés egy vagy két tantárgyból javítóvizsgán javítható (augusztus hónap). Három vagy több elégtelen esetén az évfolyamot meg kell, illetve (nem tanköteles tanuló esetében) meg lehet ismételni.

3. Ha a tanuló hiányzása az adott tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható. Számára a tantestület osztályozó vizsgát engedélyezhet. A sikertelen osztályozó vizsga, vagy vizsgaengedély meg nem adása, évfolyamismétlést von maga után.

4. Választott tárgyat leadni - általános szabályként - lezárt félév után lehet, felvenni bármikor. Ez utóbbi esetben az igazgató a szaktanár véleményét kikérve különbözeti vizsgát írhat elő.

5. Magántanulók

A magántanulói státust kérelmezni, a kérést indokolni kell. A magántanuló a tanév végén (a testnevelés kivételével) minden, az adott évfolyamon oktatott kötelező tárgyból osztályozó vizsgát tesz. Az értékelés-minősítés és továbbhaladás rendje azonos a normál tanulókéval. A magántanulók felkészüléséhez az iskola útmutatást nyújt.

6. moduláris tantárgyakból „részt vett” bejegyzéssel igazoljuk a tananyag elvégzését.

7. emeltszintű érettségipreparációra csak jó illetve jeles osztályzattal lehet bekerülni. Ha menetközben a diák alapórában eléri ezt a jegyet, az addig elvégzett emeltszintű anyagból beszámolót kell tennie legalább jó osztályzattal.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

- a korlátokat az érettségi- és felvételi követelményrendszer jelenti, amelyhez rugalmasan alkalmazkodunk.
- A kötelező érettségi írásbeli vizsgák miatt fontos, hogy a tanulók folyamatosan írásbeli házi feladatot kapjanak
- Az emeltszintű érettségire készülétkor és tehetséggondozásban értelemszerűen nem lehetnek korlátok

Az intézmény felvételi szabályzata

A beiskolázást az igazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. Beiskolázásunkat nem köti körzethatár. A tanulók felvételéről az igazgató dönt.

Az elutasító döntés ellen az iskolafenntartónál lehet fellebbezni. A fellebbezést az iskola igazgatójához kell benyújtani - az elutasítás kézhezvétele utáni 8 napon belül. A felvétel alapvető szempontja, hogy a szülő és gyermeke elfogadják az intézmény pedagógiai programját és eltökéltek legyenek annak megvalósítására. A második évfolyamtól felfelé a felvételnél tanulmányi szempontok is érvényesíthetők. Plébánosi (lelkési) ajánlás kérhető.

A felvétel rendje iskolaszervezeti típusok szerint

Nyolcosztályos gimnázium

Az általános iskola 4. osztályát végző tanulók jelentkezését várjuk az általános iskolákból. A jelentkezés módja: hivatalos jelentkezési lap, ezen kívül iskolánk (saját) jelentkezési lapjának kitöltése és benyújtása. A 4. évfolyam I. félévi értesítőjének csatolása fénymásolatban.

Határidő: február közepe

A felvétel tanulmányi feltétele: kiváló általános eredmény a 4. osztály első félévében és az első három évben. Az igazgató fenntartja a jogot felvételi vizsgaeljárás lefolytatására. Erről a jelölteket március 1-ig értesíteni kell. A felvételi vizsga tárgyai: magyar nyelv és irodalom, matematika, hittan beszélgetés keretében

Négyosztályos gimnázium

Az általános iskola 8. osztályát végző tanulók jelentkezését várjuk. Jelentkezés módja: a tanév rendje utasításai szerint. Felvételi követelmény: legalább 4,5-ös

átlageredmény az 5-8. osztályban a készségtárgyak nélkül számítva. Hitélet, vallásosság. Felvételi vizsgát saját felvételi eljárás szerint tartunk.

Átvétel más intézményből

A tanuló felvételéről az igazgató az ügyben érdekelt osztályfőnök véleményének ismeretében dönt. A felvételinél a tanulmányi eredményt, magatartást, hitoktatásban való részvételt, hitéletet és a tanuló családja életkörülményeit, életsorsát mérlegeljük.

A tantárgyi rendszerek, tananyagok összevetése után az igazgató különbözeti vizsgát írhat elő.

Jutalmazás, büntetés

Jutalmazás

Az iskola a kiemelkedő tanulmányi munkát szaktárgyi, illetve tantestületi dicsérettel jutalmazza. Ezek az osztálykönyvbe, anyakönyvbe és a bizonyítványba bevezetésre kerülnek.

A diákok plusz feladataik sikeres teljesítéséért szaktanári, osztályfőnöki vagy igazgatói dicséretben részesíthetők. Ez az ellenőrzőbe és az osztálykönyvbe kerül bejegyzésre, és a havi, illetve évvégi magatartás vagy szorgalomjegyben is meg kell látszania.

Kiemelkedő, tanórán felüli tanulmányi vagy más jellegű, az iskola hírét öregbítő teljesítményért, versenyen elért eredményért a tanulók könyv-, vagy más tárgyjutalomban részesülhetnek, amelyet lehetőleg ünnepélyes körülmények között adjunk át.

Négy éves vagy nyolc éves folyamatos kiemelkedő teljesítményekért, szakmai eredményekért az év tanulója címet és 10 000 Ft-os könyvutalványt kaphatnak 12-évfolyamos diákok.

A Ciszterci Szent István Gimnázium kiváló tanulója címet nyerhetik el akik végig kitűnőek és Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny helyezettek.

Büntetés

Az alapvető viselkedési szabályok, vagy a házirend ellen vétő diákok a vétek súlyának és a kihágások gyakoriságának figyelembevételével az alábbi módon büntethetők:

Szóban: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, elbeszélgetés, figyelmeztetés
elbeszélgetés a szülőkkel

Írásban: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói intés, megrovás.

Ezek a súlyoknak megfelelően a havi és az évvégi magatartás, illetve szorgalomjegyben is tükröződnek. Minden esetben az osztálykönyvbe és az ellenőrzőbe bejegyzésre kerülnek. Tudomásulvételét a szülő aláírásával jelzi.

Különlegesen minősített esetekben a tantestület fegyelmi bizottságot hozhat létre az ügy kivizsgálására. Határozatai között szerepelhet az okozott kár megtérítése, a diák áttétele másik osztályba, eltanácsolása az iskolából vagy átirányítása másik iskolába. A fegyelmi eljárás megkezdéséről és döntéséről a szülőket időben értesíteni kell.

13.2. A pedagógiai munka belső ellenőrzésének rendje:

a.) A nevelő-oktató munka belső ellenőrzése a tanítási órákon kívül kiterjed a tanórán kívüli foglalkozásokra is.

A tanulói teljesítmény ellenőrzésének formái: szóbeli, írásbeli, gyakorlati.

A szaktanár a dolgozatokat két héten belül kijavítja, a tapasztalatokat értékeli.

A tanév közben érdemjegyekkel történik, mely osztályzatokat a szaktanár az osztályozó naplóba és a tanuló ellenőrzőjébe is köteles bevezetni. Az osztályozó értekezleteket a munkatervben meghatározott időben az osztályfőnök vezeti. Ez dönt a tanulók magatartás és szorgalmi jegyeiről, valamint a magasabb osztályba lépéséről. Az osztályban tanító tanárokon kívül az igazgató vagy a helyettese is részt vesz rajta.

b.) A nevelő-oktató munka hatékony ellenőrzésének megszervezéséért és hatékony működéséért az igazgató felel.

Az ellenőrzés területeit és tartalmát, módszerét és ütemezését a félévenként készülő ütemezési terv tartalmazza. Az ellenőrzési tervet nyilvánosságra kell hozni.

Az ellenőrzési tervben nem szereplő, eseti ellenőrzések lefolyásáról az igazgató dönt.

c.) Belső ellenőrzésre jogosultak:

- az igazgató
- az igazgatóhelyettesek
- a munkaközösségvezetők
- külső szakértők

Az igazgató az intézményben folyó valamennyi tevékenységet ellenőrizheti.

Közvetlenül ellenőrizheti az igazgatóhelyettesek munkáját, és ennek egyik eszköze a beszámoltatás.

Az igazgatóhelyettesek és munkaközösségvezetők megbízásukból adódó területen végzik az ellenőrzést.

d.) az ellenőrzés módszerei: - a tanórák látogatása,
- írásos dokumentumok vizsgálata,
- tanulói munkák vizsgálata,
- beszámoltatás szóban és írásban

e.) Az ellenőrzés tapasztalatait a pedagógusokkal egyénileg, szükség esetén a munkaközösség tagjaival meg kell beszélni.

f.) Az általánosítható tapasztalatokat tantestületi értekezleten összegezni és értékelni kell.

13.3. Minőségirányítás

A 2001/2002-es tanévben törvényi előírás alapján megkezdjük az iskolánkban a minőségbiztosítási rendszer kiépítését. A minőség kérdése nagyon fontos számunkra. 2004-től az igazgató kidolgozta az Intézményi Minőségirányítási Programot. Tudjuk, hogy a közoktatás versenyszerű közegben működik. Szeretnénk, ha ebben a helyzetben az oktatás, nevelés minősége az előnyös különbözés lehetőségeként jelenne meg. Arra törekszünk, hogy a helyben kidolgozott minőségértelmezéssel feleljünk meg az oktatásban érdekelt partnereink elvárásainak és nyitott, tanulni kész szervezetként reagálni tudjunk a folyamatosan változó igényekre, miközben alapvető célkitűzéseinknek: a kereszteni, a ciszterci, a Szent István-i eszméknek, elveknek megfeleljünk, ezeket partnereink számára közvetítsük. A minőségbiztosítás kialakítását a Comenius 2000. I. intézményi modell alapján szerint végeztük. Ezt alakítottuk át Intézményi Minőségirányítási Programmá, melyet külön dokumentumként hoztunk nyilvánosságra.

- Elkészítjük a nyitott önértékelést.
- Azonosítjuk az érdekelt feleket, felmérjük igényeiket és elégedettségüket.

- Elemezzük az igényeket és célokat határozzuk meg.
- Intézkedési tervet készítünk a végrehajtásra.
- Megvalósítjuk a tervet.
- Elemezzük a megvalósítást.
- A szükséges korrekciókat elvégezzük.
- Irányított önértékeléssel zárjuk a folyamatot, ill. ezzel kezdjük a következőt.

Ez a működés a tervezés, a megvalósítás, az értékelés, a beavatkozás folyamatba fűzését teszi lehetővé. A címben leírt ellenőrzési és mérési folyamatok eddig meghatározott és alkalmazott lépéseit tudatosan akarjuk megtenni, eredményeit az értékelésre fogjuk felhasználni.

Az értékelés pedig a minőségbiztosítás része.

14. Az iskola közösségi életének megszervezése

- napközi
- szakkörök, önképzőkör, amelyek segítenek a tehetséges tanulók hatékonyabb felkészítésében
- iskolai sportkör

15. Iskolai tevékenységek

- tanulási időben kötelezően igénybeveendő szolgáltatások(tanórák, iskolai sport, ének-zene, szakkörök stb)
- ezenkívül igénybe vehető szolgáltatások(konzultációk tanárokkal tanulásról, versenyre felkészítés, könyvtár, szakkör, sportpályahasználat)
- szociális szolgáltatás menzai étkezést biztosítunk az igénylők számára
- vakációs szolgáltatások(nyári táborok igény alapján alapítványi anyagi segítséggel)
- nem kötelező kirándulások

Elv: az iskola minden diákja, mire elhagyja az iskolát, lehetőleg ismerje meg Magyarország minden nagyobb tájegységét. Először a szűkebb környezetet, a lakóhelyhez közelebb eső vidékeket kell megismerni - alsó tagozatban, majd felsőben az ország távolabbi pontjait, a felső gimnáziumi osztályokban ajánlatos lenne a Kárpát-medence országhatáron túli tájait is megismerni.

A nem kötelező osztálykirándulásoknak több céljuk is van.

1. Ismeretszerzés, a haza megismerése - hazaszeretet (történelem, magyar irodalom, műv. tört.)
2. Közösség formálása, közösség a nevelővel (of.)
3. Természeti környezetünk megismerése, annak szeretete, védelme (földrajz, biológia, fizika, kémia).
4. Turisztika, testedzés, sport (testnevelés, tánc, ének-zene).

A kirándulásokat ezért változatosan ajánlott összeállítani, ne csak egy-egy részterületet töltsünk ki. Legyen benne városnézés, gyárlátogatás, vagy egyéb létesítmény megtekintése, kirándulás, játék, sport, fürdés, stb.

Lehetőleg több naposat tervezzünk, igyekezzünk minél több értékes élményt szerezni diákjainknak! Célszerű szállásnak plébániát, vagy másik egyházi iskolát

választani, így olcsóbban talán többször is mehetünk egy évben, nem az idegenforgalmi ipart szolgáljuk ki, egyszerűsége nevel, az egyházi környezetnek fegyelmező ereje van.

16. Az iskola mint kultúraközvetítő

Iskolánk az ismeretek átadásával egyidejűleg kultúrát is közvetít tantárgyaival, sport, ének-zene lehetőségeivel a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekkel. Mint céljaink közt kifejtettük, kötelességünk az egyetemes emberi, keresztény és magyar kultúra átadása a nevelés -oktatás folyamán. Ezek átadásakor különös hangsúlyt kell fektetnünk, arra, hogy az információrobbanás korszakában diákjaink a pozitív információkat tudják kiválasztani és azokkal tudják a jövő magyar-keresztény kultúráját gyarapítani.

Ehhez sport, zenei, irodalmi és egyéb rendezvényeket tartunk iskolánk dísztermében, olvasójában, sportlétesítményeiben és bekapcsolódunk a város arra érdemes rendezvényeibe (diáknapok, városismereti verseny, színházbérlet stb.)

Kultúra az iskolában

Az iskola elsősorban nevelési-oktatási intézmény és mint ilyen a kultúra átadásának fontos helye. Az oktatás révén megismerteti a diákokat a tudományok eredményeivel, felkészíti őket a továbbtanulásra, és a leendő foglalkozásuk lelkiismeretes végzéséhez szükséges tudást biztosítja számukra. Az így megismert tudás felelős felhasználását a kultúra biztosítja. Ezért az iskolában a nevelés szerepe döntő. A helyes gondolkodás, döntés és cselekvés elsajátítása. Ennek hiányában a legnagyobb szaktudás is értéktelenné válhat. A XX. század történelméből látható, hogy miként alakul át az erkölcsileg kontrolálatlan tudás emberpusztító erővé. Ezért minden eszközzel arra kell törekedni, hogy a diák megtanulja szeretni az igazat, a szépet, a jót, a szentet, tisztelni az életet és ezáltal elvezetni őt mindenek forrásához Istenhez. Ennek érdekében az iskola sokféle eszközt felhasználhat a tanórákon és a tanórákon kívül.

Az iskola egyházi jellegéből fakad, hogy az egyházi kultúrát minél jobban meg kell ismertetni. Meg kell tanítani a gyerekeket a liturgiába való aktív bekapcsolódásra, hitük alapos tanulmányozására. Meg kell ismertetni az egyház kultúrateremtő szerepét és nagy művészek, tudósok, hithez, egyházhoz való viszonyát, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatását.

Mindezen közben nem feledkezhetünk meg arról, hogy az elsődleges cél a diákok személyes istenkapcsolatának kialakítása.

A természettudományok feladata, hogy bemutassák a teremtés szépségét, az ember felelősségét, a tudósok emberi nagyságát, gyengéit, a technikai haladás kétarcúságát. Isten ránk bízta a teremtet világot, hogy műveljük. Éppen ebben áll a hívő természettudósok határtalan felelőssége.

A magyar nyelv művelése különösen fontos. A szép beszéd és írás teszi lehetővé az árnyalt önkifejezést. A magyar irodalom és történelem, valamint a népművészet különböző ágainak ismerete megszeretteti velük a magyar kultúrát, elmélyíti a gyökereket, felvértezi az idegen hatások minden kritika nélküli befogadása ellen. Elengedhetetlen a határon túli magyarság kultúrájának, helyzetének megismerése, amelyet nagymértékben elősegít a személyes kapcsolatok kialakítása akár testvériskolai szinten is.

Hazánk történelme nem érthető meg a Kárpát-medence más népeinek történelmének és kultúrájának ismerete nélkül. A Trianoni-béke óta ugyan e nemzetek önállóak lettek, de történelmünk így is összeforr, népeink keverednek és kultúránk hat egymásra.

Magyarországon ma is élnek kisebbségek, őrzik szokásaikat, egyes vidékeken nyelvüket is. Ott, ahol e kisebbségek élnek, e kultúra elemeit is be kell vonni az iskola életébe.

Az idegen nyelvek, a földrajz, a világtörténelem tanítása lehetőséget teremt a más népekkel, nyelvvel, kultúrával való találkozásra, amelyet messzemenőig ki kell használni. Meg kell tanítani a diákokat a különböző értékek és a mienktől eltérő kultúra helyes elfogadására és tiszteletére.

A képzőművészeti és zenei kultúra mindig meghatározó szerepet töltött be az egyház kultúrájában, hiszen közvetlenül, vagy közvetve a kultuszt szolgálják. Emellett az emberi lélek szépségre törekvésének, önkifejezésének csodálatos eszközei. Az iskola feladata, hogy ezeket az értékeket a gyerekek szintjén megismertesse, átadja és beépítse saját helyi kultúrájába, liturgiájába. Ezért az iskola és az osztályok izléses díszítése elengedhetetlenül fontos. A jól szervezett, a gyerekeket lelkesítő személyek által vezetett énekkar, színjátszó-, képzőművész- és önképzőkör nevelő hatása életre szóló lehet. Megtanítja felszínre hozni a mélyben szunnyadó értékeket, és ezáltal az önismeretet is fejleszti. Minden művészetnek megvan a maga sajátos formavilága, amelyet nem lehet büntetlenül felrúgni. Ez minden játékosság mellett belső fegyelemre szoktat.

Kultúránknak sok manuális és mozgásos eleme van. Ezért elengedhetetlen minden tanuló számára, hogy az alapvető kézműves fogásokat, a tánc- és a mozgáskultúrát megismerje. Erre technika- és testnevelésórán, vagy más, órákon kívüli foglalkozásokon meg kell teremteni a lehetőséget.

Az iskola kulturális élete

Az iskola kulturális élete szorosan illeszkedik a község/város és a helyi plébánia kulturális életéhez, és kölcsönösen kiegészítik egymást. A lehetőségektől függően színház, hangverseny és múzeumlátogatásokat kell szervezni. Az iskolai ünnepélyeken a diákok bemutatják zenei tudásukat, fellépnek szavalók, színjátszók és az énekkar. Képzőművészeti kiállításon mutatják be legszebb alkotásaikat. Az iskola életéről a diákfaliújság és az iskola-újság, emlékkönyv számol be.

Fontos a kulturált szórakozás elsajátítása is. Ezért elengedhetetlen a néptánc és a társas táncok tanítása is. A farsangi ünnepélyek és más vidám rendezvények programját alaposan ki kell dolgozni, hogy a céltalan "löttyögés", parttalan zenehallgatás elkerülhető legyen. A mai világban a kulturált szórakozás hagyományainak ápolása, illetve új formáinak kialakítása különösen fontos.

A kultúra része az emberi kapcsolatok, érzések kifejezési formája is. Ezért a tisztelettudó, de őszinte viselkedést meg kell tanítani a diákoknak, kezdve a köszönéstől az öltözködésen és étkezésen át a helyes beszélgetésig. Ezt természetesen csak a pedagógusok egységes és igényes példaadásával lehetséges elérni.

A kulturált életre neveléshez hozzátartozik környezetünk védelme is. Iskolai életünkben lehetőség adódik, hogy gyerekeinket neveljük:

- az élet tiszteletére,
- a teremtett világ megismerésére, és megbecsülésére,

- a szűkebb környezetünk szépítésére pl. fásítás, gondozás,
- környezetet szennyező hulladékok összegyűjtésére környezetünkben
- a természetes életet veszélyeztető gazdasági növekedés felismerésére
- a globális válság meglátására és megoldásának szükségességére

Magyarság

Minden ember egy adott nyelvi, kulturális közegben él. Ez alapvetően meghatározza gondolkodásmódját, világlátását, magatartását. Aki ezt elveszti, vagy akiben ez nem alakul ki, az gyökértelen lesz. Sok fontos, embertformáló értéktől fosztatik meg.

Magyarságunk gyökerei nagyon mélyek. 1100 éve élünk a Kárpát-medencében. Sok történelmi nehézséget álltunk ki. Nyelvünk sok változáson ment keresztül. Kultúránkat sokféle hatás érte nyugatról és keletről is. Mindezek együttes hatásából fejlődött ki magyarságunk. Sokrétű gazdasága lenyűgöző. Ezek feltárása, átadása minden iskola legfontosabb feladatai közé tartozik. Hítünket is csak magyarként tudjuk megélni.

Sajnos a XX. század történelme nem kedvezett az egészséges nemzeti tudat kialakulásának. A két világháború elvesztése, az ország kétharmadának elcsatolása, a több hullámban való kivándorlás, az internacionalista ideológia mind a magyarságtudat rombolásához vezetett, és erősítette az emberekben az értéktelen nemzet képét. Ezért tudott a kommunizmus bukásával annyira könnyedén betörni a fogyasztói társadalom nemzetek és kultúra feletti silánysága. Ma ami magyar, legyen az termék, könyv, zene, néphagyomány, másodrendűnek számít. Nyelvünket is előnti az amerikanizmus. Nemcsak szóhasználatban, de hangsúlyában, hadarásában is. Ebben a milióban kell újra felfedeztetni társadalmunkkal, diákjainkkal nemzetünk igazi értékeit.

A feladat óriási. Először meg kell tanítani a diákokat a helyes beszédre, olvasásra, fogalmazásra, önkifejezésre. Meg kell ismertetni ehhez irodalmunk nagyjait. Nagy hangsúlyt kell fektetni a szép beszédre. A magyar jól artikulált, lassú nyelv. Ezt a mai rohanó világban újra kell tanulni.

Népi, paraszti kultúránk egész embert kívánt. Döbbenetes mi mindenhez értettek eleink. E sokféleségben minden ember megtalálhatta az önkifejezés lehetőségeit. A faragás, fonás-szövés, fazekasság, éneklés, zenélés, a közös tánc mind ezt szolgálták. Az ünnepek kiemelkedő eseményei voltak elődeink életének. Rendszerbe fogták a hétköznapi világát, ezek felelevenítésével, megismerésével.

Ma sok jó kezdeményezés van, amelye ezek továbbadását célozza. Ebbe a folyamatba be kell kapcsolni iskolánkat táncházak, népdalkörök, énekversenyek, kézműves foglalkozások szervezésével. Fel kell kelteni a diákok érdeklődését már kis korban. Ezt csak úgy érhetjük el, ha tanárok is megfelelő képzést kapnak, ha ők is szeretik kultúránkat. Ha ők is járják az országot, hogy minél több helyet megismerjenek. Erre nem lehet egységes programot megadni. Életformává kell tenni az iskolában. Ezt szolgálhatja a határon kívüli magyarsággal való kapcsolat felvétele is.

Testi nevelés, sport

A kereszténység nagyra értékeli az emberi testet. A keresztény nevelés az egész embert szolgálja. Egész életet csak úgy élhetünk, ha testünket a szellemi és erkölcsi

értékek szolgálatába állítjuk. Minden testhez kötött értéknek örök jövője van. Miközben a testünket értékeljük, vigyázunk arra, hogy a test kultusza ne váljék soha öncélúvá.

Az ókortól kezdve irányadó az európai kultúrában az ép testben ép lélek elve. Ezt a XX. század nyelvén így fogalmazza meg a Testnevelési Főiskola 1930-as évekből való zászlajának felirata: "szellemmel, erkölccsel, erővel".

Az iskolai testnevelés elsődleges célja tehát a fegyelmezett, a belső önneveléssel és erőfeszítéssel alakított életvezetés. A hathatós küzdelem az ifjúkori tespedés, ernyedtség, a szétszórtság, az elkényelmesedés ellen. A szellem és erkölcs uralkodik a keresztény-katolikus iskola testnevelésében, és sportéletében is. Miközben ugyanis kielégíti és fejleszti az ifjúság mozgásigényét, küzd a tunya, lődörgő, sok tekintetben céltalan életforma ellen (mint pld. a tv-mánia, a diszkózás, a drog különböző fajtáinak használata, stb.).

A katolikus iskola testnevelő tevékenységeinek szinterei:

A testnevelési óra, iskolai sportkörök, öntevékeny sportfoglalkozások, a természetjárás területei (gyalogos, kerékpáros, vízi- és sí túrák) a különféle sportegyesületek, valamint az osztályfőnöki óra, a biológia óra. Az utóbbiakon kerül sor az egészségre nevelés elméleti szakaszára: beszélnünk kell az egészséges táplálkozásról, az öltözködésről, a dohányzás, az alkohol ártalmairól, a betegségek megelőzéséről, a balesetvédelemről, a tűzvédelemről, a testápolás és tisztálkodás szükséges és egészséges módjáról.

A diáksport szervezője az iskolai Diáksportkör. Tanár elnöke az iskola testnevelő tanára, aki együttműködik a szakosztályok választott diákelnökeivel. A Sportkör anyagi támogatásáról a központi állami költségvetésből, valamint a sportköri tagok tagdíjából, esetleg külső szponzorok támogatásából kell gondoskodni. A Sportkör pénztári könyvét a tanár elnök vezeti és az igazgató felügyeli. A Diáksportkörnek Működési Szabályzatát a tantestület hagyja jóvá.

A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe: a Diáksportszövetség által kiírt városi, megyei, országos versenyekbe, a diákolimpiába - a KIDS versenyekbe, a különféle iskolai kupa-küzdelmekbe. Törekedjünk arra, hogy a találkozások alkalmával az ökumenizmus szelleme is érvényesüljön.

Az iskolai testnevelés nélkülözhetetlen velejárója bizonyos "alaki kiképzés" (menetelés, futás, vigyázzba állás, stb.) de ez soha nem lehet a katonai kiképzés előkészítése, előiskolája.

A testnevelő, az igazgató, valamint az osztályfőnök szoros együttműködése vezethet csak a kívánt eredményhez, annak a szemléletnek a kialakításához, amely a testkultúrát a megfelelő szintre emelheti.

A Ciszterci Szent István Gimnázium diákjai számára minden nap lehetőséget biztosít délutáni sporttevékenységekre, melyek a következők:

Hétfő:	lány kosárlabda fiú labdarúgás fiú kosárlabda
Kedd:	lány torna fiú kos
Szerda:	lány labdás előkészítés, kosárlabda fiú – lány atlétika fiú labdarúgás lány röplabda

Csütörtök:	lány torna fiú kosárlabda lány kézilabda
Péntek:	lány röplabda fiú – lány atlétika fiú kosárlabda

17. A szociális hátrányok enyhítése

A Magyar Katolikus Püspöki Kar 1996. évi körlevelében - "Igazságosabb és testvériesebb világot" - a jelenlegi magyar helyzet elemzésénél külön foglalkozik a gyermekekkel, az iskola feladatával.

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén - család, iskola, társadalom - a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét e folyamatban betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát pótolni.

Szám szerint is emelkedik a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma. Alapvető a lelkiismeretes, a tanulókra egyénenként is odafigyelő osztályfőnök tevékenysége.

A gyermekvédelmi felelős koordinálja iskolai szinten a teendőket. A társadalmi elszegényesedés következtében jelentős az anyagi gondokkal küzdő családok száma. Lehetőséget kell teremteni az ilyen családból érkező tanulók megsegítésére, pl.

- étkezési hozzájárulás
- tanszersegély
- alkalmi segély (osztálykirándulás, nagyobb kiadás esetén)
- rendszeres nevelési segély
- iskolai, alapítványi támogatás

Nagyobb gond és nehezebb a segítségadás azokban az esetekben, ahol a család a gyermek számára nem biztosítja a megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezek a nehézségek sok esetben későn mutatkoznak. A tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az iskola nem veheti át a család nevelő szerepét, de az ilyen nehéz esetekben fel kell vállalni a fokozott törődést a tanulóval.

Lehetőségek:

- fokozott odafigyelés, egyéni beszélgetés, segítség a személyes problémák megoldásában
- kapcsolattartás a családdal
- hiányosságok pótlásában segítség
- korrepetálás (nevelési, beilleszkedési zavarokkal küzdők külön segítése)
- a tehetséges tanulók külön segítése
- a továbbtanulásuk biztosítása

A katolikus iskola különös figyelmet szentel és segíti a gyengébbeket, a nehezebb körülmények között élőket.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő. Tanítványainkban erősíteni kell azt a

tudatot, hogy aki teheti, segítse a gyengét, beteget, szegényt. Ezek remélhetőleg tanítványaink számára maradandó értéket képviselnek felnőtt korukban is. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől.

18. Az iskola vallási élete, ünnepei, hagyományai

Az iskola hagyományainak kialakításában a vallásos nevelésre törekszik. A mindennapi életbe beépülő lehetőségek:

- A tanévet közös ünnepélyes szentmisével kezdjük és fejezzük be (Veni Sancte, Te Deum).
- Napi ima: a tanítás kezdetén és végén a tanulók az éppen azt az órát tanító pedagógussal közösen imádkoznak.
- Kápolnai mise: az iskola kápolnájában hetente egy alkalommal a kijelölt csoport részére szentmise van a tanítás előtt (7.15-7.45)
- A misén részt vevő gyerekek olvassák fel az olvasmányt, könyörgést. Előtte a hittan órán az osztály közösen készül a szentmisére. (Miseénekeket gyakorolják, a könyörgésben saját kérésüket is megfogalmazhatják).
- Alkalmanként a szülői értekezleten a plébánia káplánja szól a szülőkhöz a vallásos neveléssel kapcsolatos feladatokról, nevelési elvekről.
- Az egyházi kiadású könyvek vásárlásával próbáljuk az iskola könyvtárát bővíteni.
- Az iskolának rendszeresen járunk katolikus újságokat, folyóiratokat.
- Az osztályfőnöki órák tartása a katolikus kerettanterv szerint történik.

A katolikus iskolákban kitüntetett helyet foglal el a hitoktatás. Ennek elsődleges célja a hit ébresztése, a diákok személyes Istenkapcsolatra vezetése. Hisz a megtanult hittételek csak megalapozott Istenkapcsolatban nyernek életet és értelmet. Ezért a hitoktatás alapvetően különbözik a többi tantárgy oktatásától, mert nemcsak az a célja, hogy az értelmet elvezesse a vallási igazságokhoz, hanem az egész embert Krisztus tanítványává tegye. Ezt csak a személyes példaadással, imával és türelemmel lehet elérni. Mindig tekintettel kell lenni a gyermekek életkorára, és eddigi vallásos műveltségükre. S ha mindent megtettünk, akkor is Isten kegyelme ad minden fejlődést a diákok lelkében.

A tanév jeles napjai évről évre visszatérnek az iskola életében. Megünneplési módjuk szokásrendet, hagyományt alakít ki. Ezek kereszténységünk elmélyítésében és magyarságtudatunk kialakításában jelentős szerepet játszanak: megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjaira, megerősítik gyökereinket, a folytonosság tudatát, és stabilitást adnak.

Ünnepeink

- Veni Sancte (mise)
- Te Deum (mise)
- lelki napok (adventi és nagybőjti lelkigyakorlatos nap diákoknak)
- szalagavató, ballagás

- az iskola névadójára való emlékezés misével szept 2-án
- Szent Rendalapítók ünnepe január 26-án (mise)
- a mindenkori főapát nevenapja (tanítási szünet)

Egyházi ünnepek:

- Szeptember 8 Kisboldogasszony (mise)
- Szeptember 24 Szt. Gellért - a katolikus iskolák napja
(megemlékezés, továbbképzés az egyházmegye
keresztény pedagógusaival együtt)
- Október 8 Magyarok Nagyasszonya (mise)
- November 1 Mindenszentek (mise)
- November 5 Szent Imre (mise)
- December 8 Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatása (mise)

Karácsonyra az adventi gyertyagyújtásokkal és adventi lelki nappal készülünk.

Húsvétra a nagybőjttel és a nagybőjti lelki nappal készülünk.

Pünkösdöt iskolánk arra érdemes diákjainak a bérmlásával ünnepeljük.

Állami ünnepek, megemlékezések

- Október 6. Aradi vértanúk (rádiós megemlékezés)
- Október 23. Az 1956-os forradalom és szabadságharc (Városi
ünnepséget szervezünk, melyen iskolánk diákjai adják a műsort)
- Január 22. A magyar kultúra napja (rádiós megemlékezés)
- Március 15. Az 1848-as forradalom és szabadságharc (Városi
ünnepséget szervezünk, melyen iskolánk diákjai adnak műsort)
- emlékezés a holokauszt áldozataira - április 16. (rádiós emlékezés)
- emlékezés a kommunizmus áldozataira február 25. (rádiós emlékezés)

A lelkinapokat az év kiemelt ünnepe előtti napra, illetve ADVENT,
NAGYBŐJT idejére tervezzük.

Törekszünk arra, hogy havonta biztosítsunk gyónási alkalmat.

Ünnepi hangversenyt lehet szervezni karácsony előtt, anyák napján, iskolai napokon,
stb.

A hagyományteremtés egyéb önkéntes lehetőségei gazdagítják az iskola életét:

- hittan, szentírásversenyp
- tanulmányi versenyek
- szavalóversenyek
- dekorációs verseny
- kiállítás a tanulók munkáiból
- sportversenyek
- természetjárás
- irodalmi színpad
- önképzőkör
- tánciskola
- újságkészítés

19. A szülők, tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközségi ülésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
 - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékekkel.
4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a szülői közösség ülésén, az évfolyam szintű szülői értekezleten,
 - * az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
5. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:
 - a) **Családlátogatás.**
Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
 - b) **Szülői értekezlet.**
Feladata:
 - a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
 - a szülők tájékoztatása
 - * az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - * az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
 - * a helyi tanterv követelményeiről,
 - * az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
 - * saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
 - * a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, nevelési szintjéről,
 - * az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
 - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.
 - c) **Fogadó óra.**
Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)
 - d) **Írásbeli tájékoztató.**
Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadóórák időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy az iskolaszékkal.

20. A Ciszterci Szent István Gimnázium egészségnevelési és környezetnevelési programja

Terjedelme miatt mellékletként szerepel.

B. Helyi tanterv

Iskolánk a hagyományos tantárgyak alapján tanít, a mindenkori NAT-nak és a minisztériumi kerettanterveknek megfelelő, körültekintően átgondolt katolikus kerettanterv alapján készült, a többi katolikus iskolával egyztetett helyi tantervből. 20 osztályban nyolc és négy évfolyamos gimnáziumi szerkezetben készít fel az érettségire és a továbbtanulásra, átadva az általános műveltség legfontosabb elemeit. Reál és humán irányú specializációt biztosítunk diákjaink számára, mellette modern nyelvek tanulását, a humán szakon latin nyelv tanulását. Ezek tantervei pedagógiai programunk mellékletét képezik.

Óratervünk a következő:

Az óratervnél a kerettantervi rendelet 8. § (3) bekezdése értelmében a hittan órákat és a 9. évfolyamon a plussz testnevelés órát nem kell terhelésnek tekinteni.

1. A nyolcévfolyamos gimnáziumi képzés óraterve:

Tantárgy	Heti óraszámok							
Évfolyam	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4,5	4	4	4	4	4	4	5
Történelem	2	2	2	2	2	1,5	3	4
1. idegen nyelv	3	3	3	3	4	4	4	
2. Idegen nyelv					3	3	4	5
Matematika	4	3	3	3	3,5	3	3	4
Informatika			1	1	1	1	1	1
Bevezetés a filozófiába								1
Természetismeret	2	2						
Fizika			2	2	2	2	2	
Biológia			1,5	1,5		2	2	2
Kémia			2	2	2	2		
Földrajz			1,5	2	2	2		
Ének-zene	1,5	1,5	1	1	1	1		0,5
Rajz és vizuális kultúra	2	2	1	1	1	1		
Technika és életvitel		1	0,5					
Testnevelés és sport	2,5	2,5	2	2	2	2	2	2
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
Tantervi modulok								
Társadalomismeret					0,5	0,5	0,5	
Tánc és dráma	1	0,5			0,5	0,5		1
Hon és népismeret		0,5	0,5					
Informatika	0,5	0,5						
Mozgókép és médiaismeret				0,5			0,5	0,5
Egészségtan				0,5				
Művészetek							1	1
Kötött óraszám összesen	26	26	28	29	32	33	30	30
Szabadon szervezhető							6	6
Latin nyelv	2	2	2	2				
Terhelés	28,0	27,5	30,0	30,5	31,5	32,5	30,0	30,0
Kötelező óraszám	22,5	22,5	25,0	25,0	27,5	27,5	30,0	30,0

2. A nyolcévfolyamos képzés 2012-től felmenő rendszerbenreál képzés óraterve:

Nyolc évfolyamos reál

Tantárgy	Heti óraszámok									
Évfolyam	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.		
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	5	33	52
Történelem, társadalomismeret	2	2	2	2	2	2	3,5	4	19,5	
1. idegen nyelv	3,5/3,5	3,5/3,5	4/4	4/4	4/4	4/4	3*		26	43
2. Idegen nyelv					3	4	4	4	15	
Latin nyelv és kultúra		2							2	
Matematika	5	4/4	4/4	4/4	3,5/3,5	3/3	3	4	30,5	36,5
Informatika	1	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1			6	
Bevezetés a filozófiába								1	1	
Természetismeret	2	2							4	39,5
Fizika			2	2	2	2	2		10	
Biológia, egészségtan			2	2	1	2	2	1,5	10,5	
Kémia			2	2/2	2	2			8	
Földrajz			2	2	2	2			8	
Ének-zene	1	1	1	1	1	1			6	
Rajz és vizuális kultúra	1,5	1	1	1	1	1			6,5	
Testnevelés és sport	3	3	3	3	3	3	3	3	24	
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	8	
Hittan	2	2	2	2	2	2	2	2	16	
Tánc és dráma	1						0,5	0,5	2	
Hon- és népismeret		1							1	
Mozgókép és médiaismeret				0,5			0,5	0,5	1,5	
Kötelezően választott							2	4		
Összes óraszám	27	27,5	31	31,5	32,5	33,5	28,5	26,5		
Kötelező óraszám	22,5	22,5	25,0	25,0	27,5	27,5	30,0	30,0		

3. A nyolcévfolyamos képzés 2012-től felmenő rendszerbenreál képzés óraterve:

Nyolc évfolyamos humán

Tantárgy	Heti óraszámok									
Évfolyam	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.		
Magyar nyelv és irodalom	4,5	5	4,5	4	4	4	4	5	34,5	54,5
Történelem és társadalomismeret	2	2	2	2	2	2	3,5	4	19,5	
1.idegen nyelv	3,5/3,5	3,5/3,5	3,5/3,5	3,5/3,5	4/4	4/4	3*		25	48
2. Idegen nyelv: latin	2	2/2	2/2	2/2					8	
3. idegen nyelv					3	4	4	4	15	
Matematika	4	3/3	3/3	3/3	3,5/3,5	3/3	3	4	26,5	31,5
Informatika		1	1/1	1/1	1/1	1/1			5	
Bevezetés a filozófiába								1	1	
Természetismeret	1,5	2							3,5	38,5
Fizika			2	2	2	2	2		10	
Biológia			1,5	2	1	2	2	1,5	10	
Kémia			2	2	2	2			8	
Földrajz			1,5	1,5	2	2			7	
Ének-zene	1	1	1	1	1	1			6	
Rajz és vizuális kultúra	1,5	1	1	1	1	1			6	
Testnevelés és sport	3	3	3	3	3	3	3	3	17	
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1	8	
Hittan	2	2	2	2	2	2	2	2	16	
Tánc és dráma	1						0,5	0,5	2,5	
Hon- és népismeret		1							1	
Mozgókép és médiaismeret				0,5			0,5	0,5	1,5	
Kötelezően választott							2	4		
Összes óraszám	27	27,5	31	31,5	32,5	33,5	28,5	26,5		
Kötelező óraszám	22,5	22,5	25,0	25,0	27,5	27,5	30,0	30,0		

4. A négyévfolyamos reál képzés óraterve:

Tantárgy	Heti óraszámok			
Évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	5
Történelem	2	1,5	3	3
Emberismeret és etika				
1. idegen nyelv	4	4	5	4
2. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3,5	3	3	4
Informatika	1	1	1	1
Bevezetés a filozófiába				1
Fizika	2	2	2	
Biológia		2	2	2
Kémia	2	2		
Földünk és környezetünk	2	2		
Ének-zene	1	1		0,5
Rajz	1	1		
Testnevelés és sport	2	2	2	2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Hittan	2	2	2	2
Tantervi modulok				
Társadalomismeret	0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma	0,5	0,5		1
Mozgókép és médiaismeret			0,5	0,5
Művészetek			1	
Kötött óraszám összesen	32	33	30	31
Szabadon szervezhető			6	6
Terhelés	32	33	30	31
Kötelező óraszám	28	28	30	30

5. A négyévfolyamos humán képzés óraterve:

Tantárgy	Heti óraszámok			
Évfolyam	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	5
Történelem	2	1,5	3	3
Emberismeret és etika				
1. idegen nyelv	4	4	5	4
Latin	3	3	3	3
Matematika	3,5	3	3	4
Informatika	1	1	1	1
Bevezetés a filozófiába				1
Fizika	2	2	2	
Biológia		2	2	2
Kémia	2	2		
Földünk és környezetünk	2	2		
Ének-zene	1	1		0,5
Rajz és vizuális kultúra	1	1		
Testnevelés és sport	2	2	2	2
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Hittan	2	2	2	2
Tantervi modulok				
Társadalomismeret	0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma	0,5	0,5		1
Mozgókp és médiaismeret			0,5	0,5
Művészetek			1	
Kötött óraszám összesen	32	33	30	31
Szabadon szervezhető			6	6
Terhelés	32	33	30	31
Kötelező óraszám	28	28	30	30

A fentieket, a munkaközösségvezetők közössége által egymással kialakított óratervet 2003. Szeptember 2-án elfogadtuk a felülvizsgálandó pedagógiai program óratervének, melynek bevezetésére 2004 szeptember 1-én kerül sor felmenő rendszerben az 5. és a 9. évfolyamon.

Fontos, hogy a technikát 5-6. évfolyamon a fizikusok tartsák, 7.évfolyamon a kémikusok,8.évfolyamon a fizikusok 0,5 és a kémikusok 0,5 órát kapnak.

A kémia tantárgy 7-8. évfolyamon félévenként és osztályonként 2-2 gyakorlati jellegű órát kap, melyet a délutáni időszakban tartanak meg kísérletek számára.

Testnevelés a 9. évfolyamon (a négyévfolyamosoknál) heti 1 órával növekszik.

A 7-8. évfolyamon a latin nyelvhez 1-1 szabadon választható órát használunk fel, hogy a nyolcévfolyamos tagozat első négy évében heti 2 órában tudjuk tanítani a nyelvet.

A modulokból a nyolcévfolyamoson a társadalomismeret modult a történészek kapták, a tánc-dráma modult a magyarosok, ember és társadalomismeret etikát a történészek, az egészségtant a biológusok, a művészeteket a magyarosok. Természetesen ezek a modulok a saját nevük alatt futnak és az ehhez tartozó a kerettanterv által előírt ismeretet is meg kell tanítani saját szakmai lehetőségeik hozzáadásával.

A négyévfolyamoson is hasonló a helyzet: a társadalomismeret modul a történelmes kollegáké, a tánc és dráma a magyarosoké, a művészetek a magyarosoké. Itt is érvényes, hogy a modulok a saját nevük alatt futnak és az ehhez tartozó a kerettanterv által előírt ismeretet is meg kell tanítani saját szakmai lehetőségeik hozzáadásával.

A kerettantervek folytonos változása miatt a nyolcévfolyamos tagozatnál 11. évfolyamon órahiátus keletkezett.

Szükségesnek tartjuk legalább azoknál, akik kémia tantárgyat szeretnének emelt szinten tanulni, ennek a hiánynak a pótlását.

Ezért a nyolcévfolyamosoknál, bezárólag a 2003/2004-es tanévben nyolcadikosokig, a 11. évfolyamon az emeltszintű érettségi felkészítőhöz heti 1 órát biztosítunk a járulékos órakeretből.

Az emeltszintű érettségire felkészítésnél magyar, történelem, matematika, fizika és biológia tárgyaknál jelenik meg a heti három-három órában a humán és reál irányultság lehetősége.

Az emeltszintű csoport az alapórai órákban is egy tanulócsoportot alkot .

4. A NAT műveltségterületeinek tantárgyakká alakításáról, valamint tantárgyakba integrálásának szemléletes megjelenítése a Ciszterci Szent István Gimnáziumban

Műveltségi terület	Részterület	Tantárgy	integráció
Magyar ny. és irod.		Magyar nyelv	
		Magyar irodalom	
Élő idegen nyelv		Német nyelv	
		Angol nyelv	Médiaismeret
		Francia nyelv	
		Latin nyelv	
Matematika		Matematika	
Ember és társadalom	Társadalmi ismeret		Ofő, magyar, földr.
	Emberismeret	Filozófia	Ofő, biológia, tört.
	Társ., állampolg. és gazd ism.		ofő, tört.
	Történelem	Történelem 6-12	
Földünk és körny.		Földrajz	

Műveltségi terület	Részterület	Tantárgy	Integráció
Ember és természet	Természetismeret	Természetrajz	
	Biológia, egészségtan	Biológia	
		Egészségtan	
		Pszichológia	
	Fizika	Fizika	
	Kémia	Kémia	
Művészetek	Ének-zene	Ének	
	Tánc és dráma		Történelem, technika, magyar, ének, testnevelés
	Vizuális kultúra	Rajz	
Informatika	Számítástechnika	Számítástechnika	matematika
	Könyvtárhasználat		Magyar, minden t.
Életv. és gyak. ism.	Háztartástan		osztályfőnöki
	Pályaorientáció	Osztályfőnöki	
Testnev. és sport		Testnevelés	

5. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

- 5.1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok lehetőleg olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a művelődési és közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés stb.).
- 5.2. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

5.3.A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában írásban) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

5.4.A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

⇒ A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!

⇒ Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.

⇒ A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

5.5. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára.

A helyi tervek részletesen külön mellékletként, egységes szerkezetben található meg.

6. Az iskola értékelési rendszere

Értékelési rendszerünk a hagyományos öt jegyű értékelési rendszer minden tárgyból, minden évfolyamon, félévenként lezárással. Értékelésre a számonkérés és ellenőrzés ad lehetőséget a folyamatos munka figyelembevételével. Minimum havi egy jegyre törekszünk. Félévi és tanévvégi osztályozó konferencián zárjuk le a jegyeket.

Magatartás és szorgalomból ugyanígy öt jeggyel értékeljük.

Számonkérés, beszámoltatás, vizsgáztatás, felsőbb osztályba lépés

1. Az ellenőrzés - értékelés - osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében: ösztönzést ad, fejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önértékelésre készítet.

2. Az objektív, igazságos értékelés - osztályozás - előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénenként is segítik abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő.

3. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, füzetvezetésre is.

4. Bármely tantárgy ellenőrzési - értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosan lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát. Még a "feladatmegoldás" tárgyban sem hagyható el a szóbeli ellenőrzés, számonkérés. Az egyes tantárgyak helyi tantervében évfolyamonként célszerű meghatározni a tanév során írandó /nagy- vagy témazáró/ dolgozatok számát.

A félévi és év végi minősítés - osztályozás ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.

A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza, teljes jogkörrel és felelősséggel.

Az értékelés - osztályozás - a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles /5/, jó /4/, közepes /3/, elégséges /2/, elégtelen /1/. Az egyes fokozatok tartalmát a helyi tantervek követelményei határozzák meg.

A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dícséretet kaphat.

Ha a tanulónak a "jeles" osztályzatai mellett legfeljebb 3 "jó" osztályzata van /s ennél rosszabb osztályzata nincs/, a tantestület általános dícséretét érdemli ki. A dícséreteket az ellenőrzőben és bizonyítványban is dokumentálni kell.

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Előzetesen megismeri az osztály diákönkormányzatának véleményét az egyes tanulókról. Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti. Az adott osztályban több tantárgyat tanító pedagógus véleménye többszörösen számítandó.

Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó. A magatartás minősítése: példás /5/, jó /4/, változó /3/, rossz /2/.

Szorgalom: példás /5/, jó /4/, változó /3/, hanyag /2/.

Magatartás

A példás: magatartású tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató. Az iskolai házirendet megtartja és másokkal is megtartatja. Az iskolai követelményeket tudatosan vállalja, kezdeményező, bekapcsolódik a közösség vezetésének munkájába.

A jó: magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja. A közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményez. A körülötte történő laza viselkedések ellen nem mindig lép fel. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható. Vigyáz iskolája, közössége vagyonára és a jó hírnevére.

A változó: magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. Igyekezte ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei.

A közösség támasztotta követelményeket ingadozva követi, a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt.

Felelősségtudata, szimpátiája a jó és a rossz között ingadozó. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias.

Indulatait nem mindig képes fékezni. Hangneme kifogásolható.

A fegyelmező intézkedések súlyosabb fokozatai valamelyikében részesül.

A rossz: magatartású tanuló a házirend szabályait nagyon hiányosan tartja be. Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva tiszteletlen. Iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható, esetleg törvénybe ütköző. Iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesül.

Megjegyzések:

1. A fenti minősítéseket módosíthatják a Házirendnek az igazolatlan hiányzásokra vonatkozó előírásai.

2. A rendszeres templomi szolgálat a magatartás minősítését pozitívan befolyásolja.

Szorgalom

Példás: a tanuló szorgalmas, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mértén maximálisan és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába. Az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken.

Jó: a tanuló szorgalma, ha az elért átlageredménye általában szorgalmas munkájának köszönhető.

Változó: a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Gyakran nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába.

Hanyag: a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mértén keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

6. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Iskolánk a Hungarofit-teszt rendszer módszerét alkalmazza, általános fizikai teherbíróképességet mérünk különböző motorikus próbák elvégzésével.

C. Záradékok

Nyilvánossági záradék

Pedagógiai programunk egy példányát az iskolai könyvtárban lehet megtekinteni.

Legitimációs záradék

A pedagógiai programot a munkaközösségek vezetői és a munkaközösségek megtárgyalták, kidolgozásában segítettek. 2003. szeptemberében az iskolaszék is áttekintette, javaslatai beépültek a programba.

2004. január 20-án, nevelőtestületi értekezleten a nevelőtestület egyhangúlag elfogadta. A jelenlevők tartózkodás és ellenszavazat nélkül elfogadták a KT. módosítása értelmében a pedagógiai program és a helyi tanterv módosítását, ezen belül beépítették az iskola egészségnevelési és környezetnevelési programját. A pedagógiai programhoz kapcsolódó ingyenes szolgáltatások kapcsán jóváhagyták a tanulmányi kirándulások kivételét a kötelező programokból. Pontosították a tanuló előmenetelének értékelését, az írásbeli beszámoltatások formáit, rendjét, korlátait, az írásbeli beszámoltatásnak a tanulók tudása értékelésében betöltött szerepét, súlyát, az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elveit és korlátait, a középszintű érettségi vizsga témaköreit, a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket.

A fenntartó 2004. augusztus 30-án Országos szakértői névjegyzékben szereplő szakértő véleményének beszerzése után jóváhagyta a pedagógiai programot és elfogadta a gimnáziumunk hivatalos nevelési programjának.

D. A pedagógiai program mellékletei:

1. sz. melléklet:

A Ciszterci Szent István Gimnázium Házi rendje

"Lángolj és világíts!"(Szent Bernát)

"Légy tisztességes"(Szent István Intelmei)

Amikor saját elhatározásodból beiratkoztál a Ciszterci Szent István Gimnáziumába, olyan közösségbe kerültél, amelynek közel ezeréves erkölcsi és szellemi hagyományai segítenek, hogy diákjai kiművelt európai magyar emberré válhassanak. Maga az iskola több mint háromszáz éves, értékrendjének fő jellemzői az igyekezet, a kölcsönös tisztelet, a kölcsönös türelem, a kölcsönös engedelmeskedés, a kölcsönös előzékenység, a kölcsönös szeretet, melyek forrása Jézus Krisztus. Ebben a közösségben régi nagy tanítványok és becsületes tanárok példája irányíthatja keresztény emberi magatartásod alakulását, jellemed fejlődését, a műveltség megszerzését. Tudatában kell lenned, hogy ez téled igen nehéz munkát kíván, amire nap mint nap vállalkoznod kell. Eközben ismered meg önmagad értékeit, amelyekkel formálhatod, gazdagíthatod a téged befogadó közösséget is. Ebben a nemes egész embert kívánó célnak a megvalósításában lesz segítségedre az iskolai házirend, amely összefoglalja a tanulók jogait és kötelességeit, az iskola követelményrendszerét, amelynek betartása minden ciszterci diáknak kötelező.

ISKOLÁNK NEVE ÉS CÍME:

Ciszterci Szent István Gimnázium
8000. Székesfehérvár, Jókai u.20.

ISKOLÁNK FENNTARTÓJA.

A Ciszterci Rend Zirci Apátsága
8420. Zirc, Rákóczi tér 1.
Telefon: (88) 414-445
Telefax: (88) 415-577

I.A tanulók jogai (1993.évi LXXIX. TÖRVÉNY 10. 11. 12.§)

-A tanulónak joga, hogy a gimnáziumunkban biztonságban és egészséges környezetben neveljék és oktassák, életrendjét, iskolai tanulmányi rendjét, pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.

-A tanulónak joga, hogy képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön.

- Személyiségi jogait, így különösen személyiségének szabad kibontakozásához való jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságát, családi életéhez és magánélethez

való jogát az iskola tiszteletben tartsa, e jogának gyakorlása azonban nem korlátozható másokat e jogaik érvényesítésében, továbbá nem veszélyeztetheti a saját és társai, a nevelési-oktatási intézmény alkalmazottai egészségét, testi épségét, illetve a művelődéshez való jog érvényesítéséhez szükséges feltételek megteremtését, fenntartását.

- Állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban- különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban- részesüljön, s életkorától függetlenül a pedagógiai szakszolgálat intézményéhez forduljon segítségért.

- Részére a tanítás során a tájékoztatás nyújtása és az ismeretek közlése tárgyilagosan és többoldalú módon történjék.

- Hit-és vallásoktatásban részesüljön.

- A tanuló joga, hogy igazgatóján keresztül, kérelmére az önkormányzathoz segélyért folyamodjon, ha családi anyagi helyzete ezt indokoltá teszi.

A tanuló joga különösen, hogy

- kollégiumi, napköziotthoni, tanulószobai ellátásban részesüljön;

- válasszon a választható tantárgyak, foglalkozások között;

- rendeltetésszerűen használja az iskolában rendelkezésre álló eszközöket, az iskola létesítményeit;

- rendszeres egészségügyi felügyeletben és ellátásban részesüljön;

- hozzájusson tanulmányai folytatásához és jogai gyakorlásához szükséges értesülésekhez, tájékoztassák a jogai gyakorlásához szükséges eljárásokról;

- részt vegyen a diákkörök munkájában, és kezdeményezze azok létrehozását, tagja legyen iskolai, művelődési, művészeti, ismeretterjesztő, sport-és más köröknek-ha a törvény másképp nem rendelkezik-, iskolán kívüli társadalmi szervezetnek;

- az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson minden kérdéssel, az őt nevelő és oktató pedagógus munkájáról; az iskola működéséről, továbbá tájékoztatást kapjon személyét és tanulmányait érintő kérdésekről, valamint e körben javaslatot tegyen, továbbá kérdést intézzen az iskola vezetőihez, pedagógusaihoz, az iskolaszékhez, s arra legkésőbb a megkereséstől számított harminc napon belül- az iskolaszéktől, a megkeresést követő első üléstől számított harminc napon belül érdemi választ kapjon;

- vallási, világnézeti vagy más meggyőződését, nemzeti vagy etnikai önazonosságát tiszteletben tartásuk, és azt kifejezésre juttassa, feltéve, hogy e jogának gyakorlása nem ütközik jogszabályba, nem sérti másoknak ezt a jogát, és nem korlátozza társai tanuláshoz való jogának gyakorlását;

- levelezéshez való jogát tiszteletben tartásuk, feltéve, hogy e jogának gyakorlása nem sérti másoknak ezt a jogát, és nem korlátozza társai tanuláshoz való jogának gyakorlását;

- jogszabályban meghatározottak szerint vendégtanulói viszonyt létesítsen;

- a tizenegyedik évfolyamon folytatott tanulmányai során- az érettségi vizsga vizsgaszabályzatában meghatározott keretek között- megválassza azokat a tantárgyakat, amelyeket tanulni kíván, valamint, ha erre lehetőség van, megválassza a tantárgyat tanító pedagógust;

- személyesen vagy képviselői útján- jogszabályban meghatározottak szerint- részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában, a nevelési-oktatási intézmény irányításában;

- magántanuló legyen, továbbá, hogy kérje a tanórai foglalkozásokon való részvétel alóli felmentését;
- kérelmére-jogszabályban meghatározott eljárás szerint-független vizsgabizottság előtt adjon számot tudásáról;
- kérje átvételét másik azonos vagy más típusú nevelési-oktatási intézménybe;
- választó és választható legyen a diákképviselőbe;
- a diákönkormányzathoz fordulhasson érdekképviselőként, illetve a törvényben meghatározottak szerint kérje az őt ért sérelem orvoslását;

A diákság diákönkormányzatot megillető **kollektív** jogai:

A döntési jog, a részvételi jog, egyetértési jog, képviselői jog, használati jog és a jogorvoslati jog.

A diákönkormányzat véleményezési joga szempontjából az iskola tanulólétszámának 50%-át meghaladó közösség minősül nagyobb közösségnek.

II. A tanulók köteleességei

Iskolánk minden tanulójának tudnia, éreznie kell, hogy jogait és kötelességeit kölcsönösen kell gyakorolnia. Ezért **tanulóink köteleessége különösen**, hogy

- tartsák meg az iskola fegyelmi és tanulmányi rendjét, a közös életet szabályozó rendelkezéseket;
- végezzék lelkiismeretesen a rájuk bízott feladatokat;
- teljesítsék az iskola hagyományaiból és jellegéből fakadó teendőket a pedagógiai program szerint
- a kiválasztott karénekesek, vers- és prózamondók, diákszínpadosok, sportolók lelkiismeretesen végezzék szép feladatukat;
- a tanulók kötelesek részt venni a kötelező és választott foglalkozásokon és azokra felkészülni, iskolai feladataikat elvégezni és iskolán kívüli munkájukat lelkiismeretesen ellátni;
- eleget tegyen- rendszeres munkával és fegyelmezett magatartással, képességeinek megfelelően- tanulmányi kötelezettségének;
- megtartsa az iskolai tanórai és tanórán kívüli foglalkozások, az iskola és az iskolához tartozó területek használati rendjét, az iskola szabályzatainak előírásait;
- óvja saját és társai testi épségét, egészségét, elsajátítsa és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket, továbbá haladéktalanul jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak vagy más alkalmazottnak, ha saját magát, társait, az iskola alkalmazottait vagy másokat veszélyeztető állapotot, tevékenységet, illetve balesetet észlelt, továbbá- amennyiben állapota lehetővé teszi- , ha megsérült;
- megőrizze, illetőleg az előírásoknak megfelelően kezelje a rábízott vagy az oktatás során használt eszközöket, óvja az iskola létesítményeit, felszereléseit;
- az iskola vezetői, tanárai, alkalmazottai, tanulótársai emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa;
- vallásuknak megfelelően kötelesek részt venni hittanórákon, osztályközösségben az egyházi rendezvényeken (Veni Sancte, Te Deum, más, közösen megünnepeelt egyházi ünnep) és meghatározott vasárnapokon (az iskola hitéletéért felelős tanár által kijelölt) diákmisén;

-az Ellenőrző könyvet a tanuló köteles magánál tartani, és tanulmányi előmenetelét az Ellenőrzőbe vezetni, a bejegyzéseket, értesítéseket, jegyeket a szülőkkel aláíratni;

-A tanuló tetteiért és azok következményeiért az 1993.LXXIX.törvény 76.&-a alapján fegyelmi és kártérítési felelősséggel tartozik.

III. Fegyelmi rend

- A tanítási órák előtt legalább 5 perccel előbb érkeznek meg minden tanuló!
- A tanórára a tanulók a kijelölt osztályteremben vagy terem előtt várakozzanak a szükséges felszereléssel és az Ellenőrzőkönyvvel!
- Az órára belépő tanárt a tanulók felállással köszöntik.
- Az első tanóra előtt és az utolsó óra után a tanár vezetésével egyetemes imát mondanak az osztályközösségek.

A tanítási órák és szünetek rendje a következő:

1.óra	8.00- 8.45
2.óra	9.00- 9.45
3.óra	10.00-10.45
4.óra	11.00-11.45
5.óra	12.00-12.45
6.óra	13.00-13.45
7.óra	13.50-14.30

- Ha a tanuló az iskolai foglalkozásról indokolatlanul elkésik, az osztályfőnök az Ellenőrző könyv útján értesíti a szülőket Ha az indokolatlan késés a 20 perccel meghaladja, már igazolatlan órának számít.
 - A mulasztásokat a szülő az Ellenőrző könyv megfelelő rovatában akkor igazolja, amikor a tanuló először jön iskolába. Ha betegség miatt 3 napnál több napot hiányzik, orvosi igazolás szükséges.(Lehetőség szerint az Ellenőrző könyvbe, és ezt nem helyettesítheti a szülők bejegyzése)
 - Az osztályfőnök a szülő vagy más intézmény előzetes kérésére 3 napig terjedően engedélyezheti a tanítástól való távolmaradást, azon túl az igazgató adhat engedélyt. Előre nem látható mulasztásokat(betegség,stb) a hiányzás első napján jelentsék a szülők az osztályfőnöknek.
 - A tanuló az iskola épületét a tanítási idő alatt csak engedéllyel hagyhatja el.
 - A tanuló köteles vigyázni a maga és társai testi, lelki épségére. Tilos a drogfogyasztás, a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a durvaság.
 - A tanulók iskolai öltözete, megjelenése legyen ízléses és szolid.
- (A fiúk és leányok kényelmes, a divat szélsőségeit kerülő, nem hivalkodó öltözetben jelenjenek meg az iskolában és az iskolai rendezvényeken, ünnepeken az iskola nem hivalkodó formaruhájában.

A hajviselet tiszta, gondozott, szélsőségektől mentes legyen. Különösen ne utánozza iskolánk szellemiségétől távol álló csoportok hajviseleti szokásait. Tilos fiúknak fülbevaló, hajfestés, hajzselé, lányoknak tanulmányi munka alatt smink, műköröm, köröm és hajfestés, hajzselé, feltűnő ékszer viselése, mindkét nemnek orrkarika, testük tetoválása stb.)

- Az iskolai ünnepeken, a tanulmányi versenyeken és vetélkedők döntőin az előírásnak megfelelő ünnepi ruhában kell megjelenni.
- A tanulók ruhájukat és értékeit a tanítási idő alatt az osztályok számára kijelölt zárható szekrényben tartják. A szekrények rendjéért az osztályok a felelősek.
- Tűzriadó esetén a tűzriadó-terv szerint, bombariadó esetén a bombariadó-terv szerint kell cselekedni!
- A munka és balesetvédelmi előírásokat be kell tartani!

IV. Az együttélés szabályai

- A tanulók egymás közötti magatartását baráti jóindulat és kultúrált beszédmodor jellemezze! Egymáshoz megbecsüléssel szóljanak, és készséggel segítsék egymást!
- A lányok és a fiúk elsősorban iskolatársak, a másik nemmel való kapcsolatukat az emberi méltóságból fakadó mértéktartás, tisztelet és felelősségérzet hassa át.
- A tanulók az iskola tanáraival és más dolgozóival szemben udvarias és tisztelettudó magatartást tanúsítsanak, és munkájukat becsüljék.(illendő köszöntés, az iskolában való közlekedés, udvarias figyelmesség, előzékenység).
- A tanulónak tilos közlekedni saját vezetésű gépjárművel az iskolába és az iskolai rendezvényre.
- A tanuló védje az iskola létesítményeit, felszereléseit. Ügyeljen az iskolaépület és környezetének épségére és tisztaságára.
- A tanuló őrizze és az előírásoknak megfelelően kezelje a rábízott vagy oktatás során használt dolgokat. Az okozott kárt meg kell térítenie!
- A szándékos rongálás nemcsak anyagi kárt, hanem erkölcsi rombolást is okoz, ezért szigorúan büntetendő!
- Hirdetések, plakátok iskolában való kifüggesztéséhez igazgatói engedély szükséges.

V. A hetesek feladatai

- Egy hétig vigyáznak az osztály rendjére és tisztaságára. Felügyel a szaktanterem, tanterem felszerelésére szellőztet, gondoskodik krétáról, szivacsról stb.
- Ha a tanítási időből öt perc eltelt és a tanár nem jelent meg az egyik hetes jelenti az irodában, hogy helyettesítésről gondoskodhassanak. Az órák kezdete előtt számbaveszi és jelenti a hiányzó tanulókat az órát adó tanárnak.
- Gondoskodjanak arról, hogy az óra után tiszta tantermet, letörölt táblát hagyjon az osztály maga után.
- Az utolsó óra után kéri a tanárt, hogy a naplősszekrénybe helyezze el a haladási naplót.
- Ha a bontott csoportban véletlenül nincsen hetes, egy helyettest kell az osztályfőnöknek kijelölnie.

Végül:

- A tanuló iskolán kívüli viselkedése is tükrözze az iskolához tartozását és növelje az iskola jóhírét.
 - Mindenki ápolja az iskola hagyományait!
- A Házi rend előírásain túl az udvariasság és kölcsönös emberi megbecsülés íratlan szabályai mindenkor kötelezőek!

Az intézmény Házi rendjének betartása a Ciszterci Szent István Gimnázium minden diákjának alapvető kötelessége. A Házi rendet az iskola tantestülete fogadta el a diákönkormányzat és az iskolaszék egyetértésével.
Hatályba lépésének időpontja : 2000.december 21.

Székesfehérvár, 2000. december 20.

Gyóni András
igazgató

2. sz. melléklet:

ISKOLASZÉK SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX.törv. /a közoktatásról/ értelmében az iskolában a nevelő és oktatómunka segítése a nevelőtestület, a szülők és a tanulók, az intézményfenntartó, továbbá az intézmény működésében érdekelt más szervezet együttműködésének előmozdítására iskolaszék alakult.

I.

Általános rendelkezések

1. Az iskolaszék a Ciszterci Szent István Gimnázium részeként az iskola székhelyén végzi tevékenységét.
2. Az iskolaszék a szülők, a nevelőtestület, diákönkormányzat és az intézményt fenntartó azonos számú képviselőiből áll. Három-három tagot delegálnak a szülők, a nevelőtestület, a diákönkormányzat és a fenntartó
3. Az iskolaszék ülésein állandó meghívottként tanácskozási joggal, ha téma tanulói jogviszonnyal kapcsolatos, akkor szavazati joggal, a diákönkormányzat képviselője részt vehet. A Pedagógus Szakszervezet megbízottja tanácskozási joggal vehet részt.
4. Az iskolaszéki tagság megszűnik: /1/ a képviselő arról lemond,
/2/ képviseleti jogát a küldők írásban visszavonják,
/3/ képviselő halálával.
/4/ szülő esetén a diák távozásával.

A megüresedett helyre az a közösség jogosult iskolaszéki tagot delegálni, amely tagjának a megbízatása megszűnt.

5. Az iskolaszék az elnök által előterjesztett és a testület által elfogadott éves program szerint végzi tevékenységét.

II.

Tisztségviselők

6. /1/ Az iskolaszék tagjai közül elnököt és társelnököt választ a határozott, vagy határozatlan időre. A választás nyílt szavazással és 2/3-os többséggel történik. /2/ Az

iskolaszék tagjainak 2/3-os többsége az elnököt és a társelnököt írásban benyújtott és indokolt előterjesztéssel bármikor visszahívhatja.

7. Az iskolaszék elnöke képviseli az iskolaszéket, felel az iskolaszék működésének jogszerűségéért.

A társelnök az elnököt távollétében helyettesíti és ellátja az elnöki teendőket.

III.

Az iskolaszék működésének rendje

/1/ Üléseit szükség szerint, de legalább félévenként tartja.

Az ülés összehívásáról az iskolaszék elnöke gondoskodik, akadályoztatása esetén a társelnök. /2/ Az ülések napirendjét az elnök egy héttel az ülés előtt köteles az iskolaszék tagjainak megküldeni. /3/ Iskolaszék ülései nem nyilvánosak. A testület ez alól indokolt esetben egyszerű többséggel eltérhet.

Az iskolaszék üléseit az elnök vezeti, akadályoztatása esetén a társelnök.

Az iskolaszéket össze kell hívni a fenntartónak, az iskola igazgatójának, az iskolaszék egy - egy oldalról delegált tagjainak együttes, írásban előterjesztett, az összehívás indokát megjelölő indítványára. Az indítvány beérkezésétől számított két héten belül. Az iskolaszék üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet az iskolaszék elnöke, akadályoztatása esetén a társelnök, valamint még egy iskolaszéki tag írja alá és hitelesíti.

Iskolaszék határozatképes, ha az ülésén a delegáltak több mint fele jelen van.

Az iskolaszék nyílt szavazással és egyszerű szótöbbséggel hozza meg döntéseit.

Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazat dönt.

Az iskolaszék 2/3-os többséggel határoz.

/1/ A tisztségviselők megválasztásakor.

/2/ Szervezeti és Működési Szabályzatának, illetőleg éves munkaprogramjának elfogadásakor.

/3/ Az iskola egészét érintő kérdésekben.

Az iskolaszék döntéseit határozatba foglalja, a határozatokat évente folyamatos sorszámmal kell ellátni. A meghozott határozatot az érdekelteknek kézbesíteni kell.

Az iskolaszékhez érkezett iratokat évente folyamatos sorszámozással kell ellátni, és az iratokról tárgyszerinti nyilvántartást kell vezetni.

Az iskolaszék működési feltételeiről az iskola igazgatója köteles gondoskodni. A működéssel kapcsolatosan felmerülő költségeket is az iskola igazgatója köteles biztosítani.

IV.

Az iskolaszék jogai és kötelezettségei

Az iskolaszék döntési jogkörébe tartozik:

/1/ Működési rendjének és munkaprogramjának elfogadása.

/2/ Tisztségviselőinek megválasztása.

/3/ A fenntartó, illetőleg a nevelőtestület által átruházott döntési jogsultságot érintő kérdésekben, pld. bérleti díjak meghatározása, vállalkozói alapon rendezett iskolai rendezvények belépődíja, ösztöndíj elosztási elvek, stb.

/4/ A tanulók tanulói jogviszonyát érintő nevelési és az oktatási intézmény által hozott döntések ellen benyújtott kérelmek elbírálása.

Az iskolaszék egyetértési jogot gyakorol:

/1/ A jogszabályban meghatározott kérdésekben a gimnázium Szervezeti és Működési Szabályzatát illetően.

/2/ A gimnázium házirendjének elfogadása körében.

/3/ Vállalkozás alapján folyó oktatással összefüggő szolgáltatás igénybevétele feltételeinek meghatározásában és az ebből folyó bevételek felhasználásának megjelölésében.

/4/ A tanulók kitüntetése elveinek meghatározásában.

Az iskolaszék véleményt nyilvánít:

/1/ Az intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben.

/2/ Véleményezi a foglalkozási, illetőleg ped. program végrehajtását.

Az iskolaszék javaslattevő jogkörrel rendelkezik:

/1/ A gimnázium vezetőinek személyét érintő kérdésekben.

/2/ Az intézmény egészét, valamint a tanulók nagyobb csoportját érintő kérdésekben.

Az iskolaszék köteles a tanuló /tanulók/ által felvetett, a jogait /jogaikat/ érintő és hatáskörébe tartozó megkereséseket /felülbírálati kérelmeket/ megvizsgálni és arra a megkereséstől számított 30 napon belül választ adni.

A határidő egy alkalommal az érdekelteket értesítése mellett 30 nappal meghosszabbítható.

Ugyanezen kötelezettség terheli a szülő /szülők/ írásbeli megkeresését, kérelmét illetően.

Az iskolaszék a felülbírálati kérelmet

a., elutasítja,

b., a döntés elmulasztóját döntéshozatalra utasítja,

c., a hozott döntést megsemmisíti, és a döntéshozót új döntés meghozatalára utasítja.

A felülbírálati kérelmek elbírálása körében az iskolaszékre a közoktatásról szóló törvény /83.§, 84.§/ és az államigazgatási eljárásról szóló törvény fellebbezési eljárására szóló rendelkezései az irányadók.

V.

Zárórendelkezések

A Ciszterci Szent István Gimnáziumban működő iskolaszék szervezeti és működési szabályzatát 1994. június 8-án megtartott ülésén elfogadta.

3.sz. melléklet:

A Ciszterci Szent István Gimnázium Diákönkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzata

1990. február hó elsején a József Attila Gimnázium diákközössége

Diákönkormányzat néven érdekképviselői testületet hozott létre. Az alakuló gyűlésen 15 osztály képviselője megjelent, így a jelenlevők szervezeti és működési szabályzat felállítását határozták el.

Diákönkormányzatunk mindenféle politikai érdektől mentes demokratikus szervezet, melynek célja a tanulók érdekeinek képviselésében a tájékozódás és a tájékoztatás a felsőbb fórumokon. Feladata a tanulókörösség javaslatainak, ill. kéréseinek megvitatása, valamint továbbítása iskolánk vezetői felé.

Diákönkormányzatunk a Ciszterci Szent István Gimnázium Szervezeti és Működési Szabályzatának elvei szerint működik.

A Diákönkormányzatot az egyes osztályok képviselői, az osztálytitkárok alkotják. Az ő feladatuk:

- Aktívan vegyenek részt a Diákönkormányzat gyűlésein, illetve akadályoztatása esetén gondoskodjanak osztályuk képviseléséről. Amennyiben ez nem történik meg, a Diákönkormányzat döntéseivel kapcsolatban utólagosan felmerülő ellenvetéseiket a szervezet figyelmen kívül hagyja.

- Az osztályokban felmerülő, iskolánk tanulóit érintő problémákról, javaslatokról kialakult viták levezetése, eredményeinek elkönyvelése és továbbítása felsőbb fórum, a Vezetőségi Tanács felé.

- A Vezetőségi Tanácsot az egyes osztályok képviselői közül választott tagok alkotják. A Vezetőségi Tanácsban az I., II., IV., évfolyamokból egy-egy-, a III. évfolyamból két képviselő vesz részt. A taglétszám megállapítása közös megegyezés alapján történt. A képviselőket az egyes évfolyamok külön-külön választják meg.

A Vezetőségi Tanács tagjainak feladata:

- hogy az évfolyamaikban felmerülő, az osztálytitkárok által közvetített, diákkörösségünket érintő problémák, javaslatok alapján diákönkormányzati gyűlést hívjanak össze;

- a Diákönkormányzat felsőbb fórum elé terjesztendő javaslatainak megfogalmazása;

- jegyzőkönyv vezetése.

A Diákönkormányzat a Vezetőségi Tanács tagjai közül megbízott képviselőt választ, aki az iskolai diákkörösség egyszemélyes képviselője. A megbízott képviselő feladata:

- az iskolai diákkörösség felsőbb fórum előtt való képviselése;

- a Diákönkormányzat határozatainak (javaslatainak, kéréseinek) továbbítása iskolánk vezetői felé;

- tájékozódás és tájékoztatás;

- a Diákönkormányzati gyűlés levezetése;

- jegyzőkönyv ellenőrzése.

A Diákönkormányzatnak joga van javaslatot megvitatni, illetve határozatot hozni, ha iskolánk tanulóinak egyharmada az osztálytitkárok által képviselve van.

A szervezeti szabályzat felállítása közös megegyezés alapján történt. Érvényes visszavonásig, illetve módosításig.

2000.február elsején az iskola neve Ciszterci Szent István Gimnáziumra változott.

Székesfehérvár, 2000. február 1-én

.....

Gyóni András

4. Melléklet :

Ciszterci Szent István Gimnázium helyi tantervei

Külön kötetekben.

5. Melléklet::

A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke a törvényi előírásokkal összhangban

Az iskolai nevelő-oktató munkát segítő szemléltetést az osztálytermekben és a szaktantermekben az alábbi alapfelszerelések és eszközök szolgálják.
Tantermenként, hangszóró, televízió, központi videólejátszási lehetőséggel.

Könyvtár

videó, televízió
másológép
rádiós-lemezjátszó
dokumentumok /39053/
könyvek /34815 kötet/

Stúdió

televízió, video, videókeverő
vetítő /optikart/ vetítővászon
írásvetítő
magnó, lemezjátszó
Sony kamera
magnókazetták
videófilmek /kb. 300 I.melléklet/

Számítástechnika

Flipchart tábla
hordozható számítógép /norbuch/
17 db tanulói számítógép 32 MB-os
9 db sulinetes számítógép 32MB-os
1 db lézer nyomtató
2 db matrix nyomtató
2 db tanári szám. gép

Biológia

Reflekta diavetítő
Mikroszkóp
Visacolor B. analizáló koffer
szám. gép tanáríba
írásvetítő
videókazetta
modellek

televízió
preparátumok
szakkönyvek

Fizika

szám.gép tanáríba
elektromos tanulókísérleti készlet
televízió
videó /központi/
falitáblák
mechanikai dem. készlet
elektrovaria készlet

Kémia

szám. gép tanáríba
kísérleti anyagok
kémiai anyagok
falitáblák
modellek
televízió
videó /közp.lejátszás/

Idegen nyelvi

szám.gép tanáríba
magnósrádió
hangkazetták
televízió
videó /központi lejátszás/

Földrajz, Történelem

szám.gép tanáríba
televízió
videó /központi lejátszás/
diapozitív
diavetítő

írásvetítő
hanganyag
szakirodalom /könyvtár/
térképek /159/II.melléklet/

Ének

zongora
elektromos orgona
lemezjátszó
kishangszerek /harang stb./

Magyar

szám. gép tanáriba
írásvetítő
televízió
videó /közp. lejátszás/
könyvtári szakirodalom

Matematika

szám. gép tanáriba
Xerox nyomtató
televízió
videó /közp. lejátszás/
szerkesztő eszközök
színes kréta

Testnevelés

tornaszerek
súlyzók
labdák
kondicionáló gépek
ping-pong asztalok

Igazgató, igazgatóhelyettesek

Pentium III. szám. gép gazd.
Canon nyomtató igh.
Komplett szám. gép perifériával

II. melléklet(térképek)

Földrajz

1. Fejér megye
2. Szovjetunió és Mongólia
3. Ausztrália és Óceánia /2/
4. Észak Amerika
5. Európa Országai
6. Afrika /2/
7. Deutschland /2/
8. Japan and Korea
9. Az Amerikai Egyesült Államok gazdasága
10. United States
11. Britische Inseln
12. France
13. USA-Berg.
14. Magyarország domborzata és vizei
15. A Magyar Népköztársaság megyei ipara és közlekedése
16. Magyarország domborzata és vizei
17. Magyarország közlekedése és közigazgatása /2/
18. Észak-Magyarország gazdasága
19. Budapest és környékének gazdasága
20. Magyarország gazdasága
21. Európa országai /7/
22. Deutschland
23. A Föld geológiai térképe
24. Szovjetunió
25. Ázsia Északi rész
26. Ázsia
27. Európa közigazgatása
28. Európa domborzata és vizei
29. Die Landschaftsgünel der Erde
30. Európa domborzata és vizei /2/

31. A Föld csapadéktérképe
32. Die Socialistischen Mittel und Südosten /3/
33. A Kárpát-medence
34. A Föld felszíne /3/
35. A Föld csapadéktérképe
36. Amerika
37. Dél-Amerika
38. A Föld országai /2/
39. Die Beillen Deutschland
40. Österreich /2/
41. Italien
42. A Föld mezőgazdasága /2/
59 térkép

II. melléklet (térképek)

Történelem

1. A Római birodalom /3/
2. Magyarország az Erdélyi fejedelem Habsburg elleni harcai idején
3. Itália /2/
4. A feudális Magyarország XII. században
5. Magyarország 1526-1606
6. A Föld népei a XIV-XV. században
7. Európa a II. v.h. idején
8. A feudális Magyarország XIII. sz. közepétől a XV. sz. ig.
9. Die territoriale auftheilung der welt 1876-1914
10. Rnavetan wallbaun wold. history maps
11. A Föld népei
12. A nomád törzsek vándorlása a honfoglaláskor
13. A szentföld képes térképe
14. Egyiptom és Mezopotámia
15. Italia
16. Az Ókori Görögország /4/
17. Emberiség az őskorban /2/
18. Bibliai országok
19. Az ókori kelet
20. Magyarország a XVIII. sz.-ban /6/
21. Magyarország a XVII. sz.-ban
22. Függetlenségi harcok /M.O. a XVIII. sz.-ban/
23. Forradalom és Szabadságharc
24. Az európaiak felfedezései és a gyarmatosítás
25. Europe Zur der franz /német nyelvű térkép/
26. A feudális Magyarország /2/
27. Európa XII-XIII. században

28. Európa a XVI. század végén
29. Magyarország 1526-1606 között
30. Az emberiség az őskorban /2/
31. A római birodalom
32. Európa Nagy Károly korában
33. Európa a népvándorlás korában
34. A feudális Magyarország
35. A gyarmati rendszerek 1830,1914,
36. Az Osztrák-Magyar Monarchia /3/
37. A föld népei
38. Világtérkép 1876-1914 /német nyelvű/
39. Európa a XVIII. században /2/
40. Európa a XIX. században /8/
41. A Magyar Szent korona országai
42. M.o. az Anjouk és Zsigmond korában
43. Korai civilizációk
44. Nagy földrajzi felfedezések és a gyarmatosítás
45. Az Osztrák-Magyar Monarchia 1914-ben /2/
46. Európa a VIII.sz.-ban /német nyelvű/
47. Európa 1000 körül
48. Európa VIII. sz.-ban
49. Európa 1815 /2/
50. A II. világháború
51. A gyarmati rendszer 1831, 1914.
52. A gyarmati rendszer felbomlása
53. Európa az I. világháborúban
54. Európa az I. világháború idején
55. Európa a II. világháborúban /3/
56. Európa a II. világháborúban /német nyelvű 2/
57. A megosztott európa 1945 után
58. Európa Nagy Károly korában /3/
59. Az Iszlám 622-705 /angol nyelvű/
60. Európa a népvándorlás korában
61. Európa a XIX. sz.-ban /német nyelvű/
62. Egyetemes történelem 1492-ig. /2/
63. Magyarország 1849-től
64. Egyetemes történelem XVIII.-XIX. sz.-ban
65. Egyetemes történelem a XX. sz.-ban
66. Ókor
67. Magyarország 1526-ig
68. Egyiptom története 1492-től XVIII.sz.-ig
69. Magyarország 1526-tól

I. melléklet (filmek)

Stúdió

1. Magyarok a VH-ban
2. Jeles ünnepeink /2/
3. Csongor és Tünde
4. Illyés Gyula
5. Honfoglalás I. II. /2/
6. Nagy László /2/
7. Antigóné
8. Soyez les Brennenus
9. Journal Télivízió
10. Willkommen in DDR
11. Dorottya
12. Csehov Cseresznyés kert
13. Dosztojevszkij: A bosszú
14. Az ember tragédiája
15. A helység kalapácsa
16. Antigóné
17. Illyés életút
18. Sütő András
19. Szép magyar tájak /Corvinák, Mátyás könyvtára, világfák, életfák/
20. Élet a középkorban
21. Alattvalók és királyok I-VI. /2/
22. Honfoglalás 1-3. /3/
23. Az anyagok körforgása

24. Születésünk titkai
25. Kémia 1-2 /2/
26. Magyarország állatvilága
27. Az emberi test I.-III.
28. Az emberi test IV.-V.
29. Az emberi test VII.-VIII.
30. Földrajz 1.
31. Magyar tájak /8/
32. Egy örült naplója
33. Hemlet
34. Babits Mihály
35. Bánk Bán
36. Az ókori Hellász /2/
37. Hideg napok
38. Isten hozta Őrnagy Úr!
39. Rettegett Iván
40. Valahol Európában
41. Szinbád
42. A kék vércsék erdejében

43. A tudás titka
44. Latinovits Zoltán
45. Ági tragédiája
46. Egy lócsiszár virágvasárnapja
47. Sánta Ferenc: Halálunk halála
48. Igéző
49. A méla tempefői
50. Sárga Rózsa
51. Mér földkövek
52. Halálkanyar
53. Budapest
54. Filozófiai fogalmak 1-3 /3/
55. Fizika
56. Neumann János, Mikroszámítógépek
57. Kémia
58. Tím földgyártás
59. Rajk László, Filmdokumentumok
60. Arany János írásai
61. Elektra
62. Barbárok
63. SI /System Internationale/
64. Kémia IV.
65. Korok művészete 1-4 /4/
66. Korok művészete I.
67. Ókori művészete 1-2 /2/
68. Pilinszky János - Portré
69. Weöres Sándor - Portré

70. Amit a szexről tudni kell
71. Készüljünk a nyelvvizsgára
72. A magyar beszéd - stílusa /2/
73. Beszterce ostroma
74. A képzelt beteg
75. III. Richard
76. Vers középiskolásoknak 1-2 /2/
77. Orosz nyelvlecke /2/
78. Kémia V.-VI. /2/
79. Hamlet
80. Kémia VII.
81. Ismeretterjesztő 1-5 /7/
82. Előadás az AIDS-ről
83. Itt él a nép
84. Még kér a nép
85. A 301-es parcella
86. FIDESZ
87. Éhségstrájk
88. Rákóczi szabadságharc 1-3 /3/
89. Fizikai kísérletek
90. Szent-Györgyi Albert
91. A megsebzett bolygó 1-4 /4/
92. A walesi bárdok
93. Katona: Bánk Bán
94. Az anyag körforgása
95. Technika I-V
96. PSZI-FI 1-2
97. PSZI-FI 3-6 /2/
98. A megsebzett bolygó 5-13 /2/
99. Az élő Marx
100. Toldi
101. Magyar évszázadok 1-16 /2/
102. Szent István emlékezete
103. 1848 ünnepi összeállítás
104. Matematika felvételi előkészítő
105. Magyar évszázadok 17-26
106. Az állatok viselkedése
107. Felvilágosodás
108. Jónás könyve
109. Nagy Imre: Viharos emberöltő
110. Idegenforgalmi adottságaink /német/
111. Idegenforgalmi adottságaink /angol/
112. Drog
113. Magyar évszázadok 17-24
114. Szépmesterségek kezdete
115. Évszázadok műtárgyai
116. Ady Endre emlékéért
117. Radnóti Miklós

118. In Memoriam Örkény István
119. Holt lelkek
120. Rajz és műalkotáselemzés I.II. /2/
121. Műhelytitkok
122. Másfélmillió lépés M.o.- on
123. Timföldgyártás
124. Robotok a valóságban
125. A levegő és szennyeződései
126. Székesfehérvár
127. Rómeó és Júlia
128. Makovecz
129. Traviata
130. Fizika - Kémia
131. Biblia /2/
132. A vulkáni működés
133. Az ember származása
134. Török és Európa
135. Fegyvert s vitézt énekek.....
136. Pacsirta
137. New Testament
138. Keresztény ünnepek
139. TV-egyetem
140. Gólyavári esték
141. Faludy György
142. Recsk I.
143. Recsk II.
144. Szemelvények a magyar évszázadokból
145. Weekend
146. A forradalom tükre
147. Fizika I. II. III. /3/
148. A sugárzásról
149. Irodalmi emlékek a Budai várban
150. József Attila budapesti emlékhelyei
151. Petőfi napja
152. Petőfi pesti emlékhelyei
153. Körösi Csoma Sándor nyomában
154. Kémia
155. Guide to Britania
156. Kosztolányi: Aranysárkány
157. Iszony
158. Régi idők focija
159. Rokonok
160. Déry Tibor - Szerelem
161. Tanár Úr kérem
162. Utazás a koponyám körül
163. Uri Muri
164. Hamlet
165. Magyar évszázadok 25-38 /2/

166. Magyar évszázadok 44-47
167. Csillagászat
168. Fénytan
169. Atomfizika
170. Elektromosságtan
171. Mozgások
172. 1956
173. J. S. Bach műveiből
174. Bartók művei I.
175. Beethoven IX. szimfónia
176. Szóktetés a szerájból
177. Vallástörténet 1-2 /2/
178. A XX. századi izmusok
179. Pázmány
180. Édes Anna
181. Róma
182. Belső világunk 1-3
183. II. János Pál Pápa Magyarországon
184. Evolúció II.
185. Média
186. Kozmosz /6/
187. Az ókori Egyiptom
188. Az ókori Róma
189. Az ókori Mezopotámia
190. Az ókori Görögország
191. Gyermek, kábítószer, alkohol
192. Az emberi test működése
193. Az elektromos áram és az áramkörök
194. Az elektromosság és a mágnesesség
195. Savak, lugok, bázisok
196. Bogáncs
197. Kincskereső kisködmön
198. Fekete gyémántok
199. Illyés Gyula: Malom a Sédén
200. Az ókori kelet
201. Hires magyar könyvtárak
202. Okavangó delta
203. Képek a magyar zene történetéből /2/
204. Agyféltekék
205. Németh László: Bodnárné
206. Rómeó és Júlia
Csongor és Tünde
207. Tűzhányók és a Föld mélye
208. Mindennapok történelme 1-2 /2/
209. Emberlesben
210. Evolúció 1
211. Szekfű Gyula
212. Szolgálok Istenért, Egyházért, Hazáért

- 213. TV Egyetem 1-2 /2/
- 214. Weekend Away 1-2 /2/
- 215. Weekend by Heben 1-2 /2/
- 216. Kolombusz a felfedező
- 217. Látványos kémiai kísérletek
- 218. A fából faragott királyfi
- 219. Csodálatos mandarin
- 220. Beuebland' S Castu
- 221. Háry János
- 222. Németh László: Galilei
- 223. Lev Tolsztoj: Ivan Iljics halála
- 224. Az ókori kelet 1, 3. /2/
- 225. Híres magyar könyvtárak 3.
- 226. Ezredvégi beszélgetések 1-2-3 /3/
- 227. Rejtjelek 1-2 /2/
- 228. Ozorai Példa: Illyés Gyula
- 229. Híres magyar könyvtárak 4.
- 230. A megsebzett bolygó 1-7, 8-13 /13/
- 231. Christus Eve On Sesume Street
- 232. Spiel mit 1-2 /2/
- 233. Grácia
- 234. Utazás a koponyám körül
- 235. Szindbád
- 236. Farkasokkal táncoló I. II. /2/
- 237. Nyugaton a helyzet változatlan
- 238. Árvácska
- 239. A felvilágosodás költői
- 240. József Attila versei
- 241. A megtört varázs - abortusz
- 242. A Billingsz módszer
- 243. A Vadas archívum
- 244. A Biblia kincseiből vegyél 1-6, 7-12 /12/
- 245. Hasznos ismeretek a védekezéshez /2/
- 246. Kozmosz /6/
- 247. Szellem a házban
- 248. Légy jó mindhalálig
- 249. Útravaló

Székesfehérvár, 2001. március 13.

6. számú melléklet

A Ciszterci Szent István Gimnázium egészségnevelési és környezeti nevelési programja

1. A Ciszterci Szent István Gimnázium egészségnevelési programja

1.1 Az iskolai egészségnevelés fogalma:

Az iskolai egészségnevelés a pedagógiai munka azon területe, melynek célja az egészség megőrzésére, ill. visszaszerzésére, az egészségkárosító életmódelemek kiküszöbölésére irányuló magatartás kialakítása. Az egészségvédelem és az egészséges életmódra nevelés ezért minden gyerekkel foglalkozó intézmény alapvetően fontos feladata, a mindennapos gondozó-nevelő-oktató munka elválaszthatatlan része, és folyamatos tennivalója. Elemei az egészséges táplálkozási szokások, megfelelő mozgáskultúra kialakítása, az egészségkárosító anyagok kerültetése, a higiénia szabályainak megismertetése és a mentálhigiénés nevelés.

1.2 Az egészségnevelés fő területei:

- az élet és testi épség védelme
- az egészség védelme és fejlesztése, egészséggondozás iskolaorvos segítségével
- az egészséges táplálkozás biztosítása
- elegendő mozgáslehetőség, rendszeres testedzés
- a szocializáció – beilleszkedés segítése
- környezeti nevelés
- családi életre nevelés
- drogreprevenció

1.3 Az egészségnevelési program célja :

- az életkorral járó biológiai – pszichohigiénés életmódi tennivalók megismertetése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességeket erősítése és fejlesztése
 - **az egészségre káros szokások: alkohol fogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás biológiai - élettani - pszichés összetevőinek megismertetése**
- a társas kapcsolatok egészségi - etikai kérdéseivel szembesítés

A programnak továbbá legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló, aktivizáló szerepe az egészség - érték tudatosításában, s ezen értékek birtokában a tanulók képesek legyenek egészségük megőrzésére, betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

1.4 Az értékrendszer kiépülése:

1.4.1 A család szerepe az értékrendszer kiépülésében:

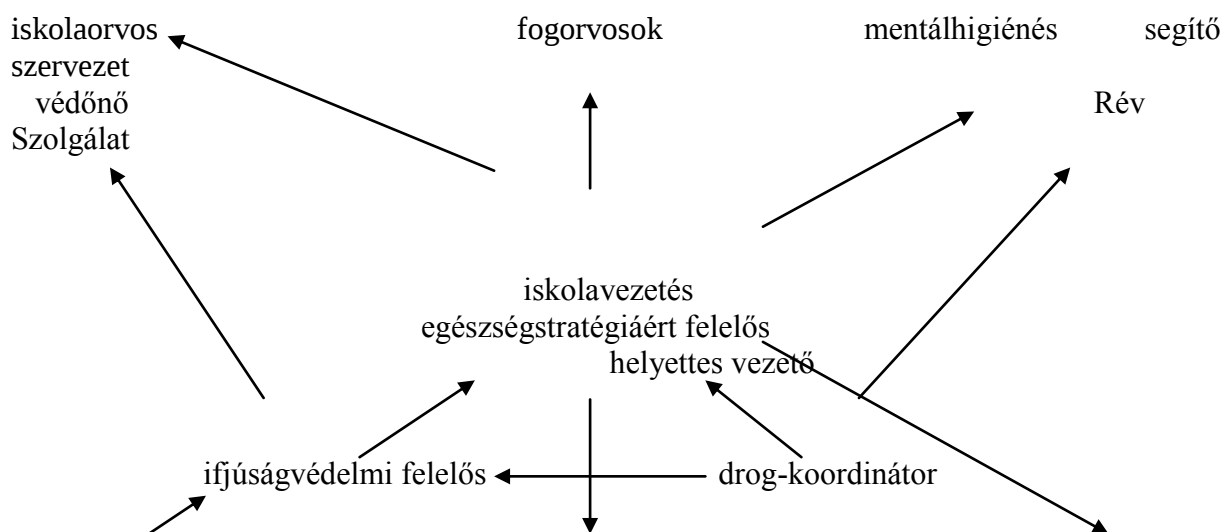
A gyermek személyiségének megalapozását a családi hatások indítják el, ezért a családi környezet az egyén egészséges életvitelének kialakításában meghatározó jellegű. Itt éli át azokat a hatásokat, amelyek értékrendje kialakulását alapvetően meghatározzák.

1.4.2. A pedagógus szerepe a tanuló értékrendszerének kiépülésében

A pedagógus alkotó munkája az emberformálás. Ebben pedig nemcsak szakismereteit, tapasztalatait, hanem saját személyiségét használja fel munkaeszközként. A tanító a gyermek számára magatartási modell. Már a személyiségével is utánzásra készíti. Kialakulhat pedagógus és gyermek egy sajátos érzelmi kapcsolat, hiszen a gyermek értékrendszerében nagy jelentőséggel bír a felnőtt elismerő szava. A korai gyermekkortól kezdve számos befolyás éri a gyerekek egészségről alkotott fogalmát, de számos hatás éri viselkedésüket, magatartásukat is. A diákok távolról sincsenek tisztában azokkal a befolyásokkal, amelyek érik őket és működnek bennük. Ezért olyan készségeket kell kialakítanunk bennük, melyek lehetővé teszik számukra saját magatartásuk kedvező irányú befolyásolását. Az iskolai egészségnevelési program arra való, hogy hozzásegítse a tanulókat kellő ismeretek birtokában, az egészséges életvitel kialakításához, a helyes értékrend felépítéséhez.

Ezt a munkát már kisgyermekkorban, az életalakíthatóság szakaszában kell kezdeni és az életfordulókon (serdülőkor) fokozottabban megerősíteni. Szerepet kap benne szülő, a testvér, a kortárs, a nevelő, az orvos, az ifjúságvédő, a szociális munkás, a vallási közösség, a ifjúsági egyesület, a rádió, a TV, a könyv, a folyóirat és más nevelési tényezők. Az egészséges nevelésért kiemelt felelősséggel tartozik az oktatási intézmény, amely a "NAT"-ba építi az egészségvédelmet. A személyiségfejlődés, a társadalmi lénnyé formálás (szocializáció) nélkülözhetetlen kelléke az élet és egészség védelme. Az egészségvédelem egyben értékvédelmet is magába foglal, így szoros és lényegi kapcsolatban áll az erkölcsi értékekkel. Az egészségre nevelés az alapvető emberi értékek közvetítéséből nem maradhat ki.

1.5 Az egészségnevelési program megvalósításának szereplői

2. Az iskola éves egészségnevelési programja havi bontásban

Szeptember

1. Az egészségstratégiaért felelős helyettes vezető, a drog-koordinátor, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, a diákönkormányzatot segítő tanár és a szabadidő szervező kidolgozzák az iskola éves egészségnevelési programját, és koncepciójukat ismertetik a tantestülettel.
2. Az 5. és 9. évfolyamosok törzslapjának berendelése az általános iskoláktól, a Gyermek Egészségügyi Kiskönyv bekérése.
3. A bejövő 5. és 9. évfolyam fejlettségi szintjének, egészségi állapotának felmérése, a szülőktől orvosi adataik bekérése (allergia, gyógyszerérzékenység, kórházi kezelés, fertőző betegségek, oltások), ennek dokumentálása.
4. Oltásokhoz előkészületek: oltóanyag-rendelés, tárolás megszervezése, új tanulók oltottságának ellenőrzése.
5. A hatodik osztályban DiTe előkészítése, elvégzése, dokumentációja.
6. Gondozási füzet elkészítése a veszélyeztetett gyermekekről.
7. Akadályverseny rendezése iskolai sportnap keretében – „Ki tud többet a helyes táplálkozásról” címmel 5-12 osztályosoknak, korcsoportok szerinti bontásban
8. Konzultáció testnevelőkkel a tanulók testnevelési kategória beosztásáról, gyógytestnevelésre járók felvilágosítása.

Az **Egészségklub** e havi témája a serdülés alatti személyi higiéné.

Október

1. Szülői fórum rendezése a kábítószer-megelőzés témakörében, a drogfogyasztás első, figyelmeztető jeleiről.
2. A hatodik osztályokban MMR oltás előkészítése, (oltóanyag-rendelés, tárolás), lebonyolítása, dokumentálása.
4. A hatodik osztályokban belgyógyászati vizsgálat előkészítése, dokumentálás.
5. Balesetvédelmi előadás tartása minden osztálynak, pedagógusoknak is!
6. A nyolcadik osztályosok Hepatitis B oltásának előkészítése, lebonyolítása, dokumentálása
7. Érdeklődő nyolcadikosokkal, kilencedikesekkel Kortárs Program elindítása, a tanulók felkészítése egészségnevelő kiselőadások tartására.
8. Gyógytestnevelésre utaltak ellenőrzése.

Az **Egészségklub** e havi témája a környezetvédelem, ezen belül a tanulók saját lakókörnyezetének tisztántartása, szépítése.

November

1. Nyolcadik osztályban a Hepatits B II. oltás előkészítése, lebonyolítása, dokumentálás
2. Kortárs Programon belül a felkészült tanulók kiselőadása 7-8 osztályosoknak a dohányzásról.
4. Pediculosis szűrése.
5. Tetvesség szűrése: terjedési, kezelési lehetőségek ismertetése.
6. Konzultáció a veszélyeztetett tanulók osztályfőnökeivel, a veszélyeztetett gyermekek helyzetének vizsgálata a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segítségével
7. Osztályonként fogorvosi szűrés
8. Advent ideje alatt, „lelki ráhangolódás” keretében a felső tagozatosokkal karácsonyi program szervezése időskorúak otthonában, a kórház gyerekosztályain.
9. Pályaorientációs szakember meghívása, előadás a felsőbb évesek és szüleik számára.

Az **Egészségklub** e havi témája: az egészséges napirend, időbeosztás megszervezése.

December

1. Meghívott bőrgyógyász előadása a lábgombásodásról, tanácsadás a téli lábápolásról
2. Plakátverseny és ötletbörze szervezése a hajléktalanok téli ellátásával kapcsolatban, látogatás megszervezése a Krízis Hajléktalanszállón
5. Faliújság készítése alsósokkal: „Napi tíz perc az egészségemért” címmel.
6. Szülői értekezlet összehívása az általunk patronált szociális otthon, nyugdíjasklub, mozgássérült óvodai csoport és hajléktalanszálló karácsonyi megajándékozásával kapcsolatban.

Január

1. A szakrendelésekre beutaltak eredményeinek bekérése, dokumentálása.
2. Az iskolai menza kérdőíves vizsgálata, ennek értékelése.
3. Iskolabüfé meglátogatása, tapasztalatszerzés a tanulók tízóraiizási szokásairól.
4. Dokumentációk felülvizsgálata, hiányosságok pótlása.
5. Tetvesség ellenőrzése.

Az **Egészségklub** e havi témája: barátság, szerelem, érettség a testi szerelemre, a nem kívánt terhességek megelőzése.

Február

1. A 12-13. évfolyam osztályfőnöki órájára nőgyógyász meghívása, előadás a szexuális úton terjedő betegségekről, és a megelőzésről. A sexualitás keresztény felfogása.
2. Ötödikeseknél szűrővizsgálatok előkészítése, elvégzése, Mantoux vizsgálatok segítése
3. Osztályfőnökök segítése a továbbtanulási lapok véleményezésében
4. Testnevelési kategóriák felülvizsgálata.
5. Egészségi állapot miatt veszélyeztetettek orvosi vizsgálata
6. Önkéntes diákokkal az iskolaudvar előkészítése a tavaszra
7. Látogatás szervezése a kerületi szenvedélybetegek klubjában 7-8 osztályosoknak. Előadás az alkoholizmusról.
8. Csecsemőgondozási fakultáció meghirdetése, megtervezése.

Az **Egészségklub** e havi témája a helyes fogápolás, a fogszuvasodás megelőzése, a táplálkozás és a fogbetegségek összefüggései.

Március

1. A 7-11. évfolyamosok számára az alap-szűrővizsgálatok előkészítése, lebonyolítása, dokumentálása.
2. Kozmetikus meghívása, előadása a serdülőkori zsíros bőr ápolásáról, tiniknek készült kozmetikumok bemutatása, tanácsok a zsíros haj ápolására, kozmetikai kezelés bemutatása
3. Iskolai gyógytestnevelés óra látogatása.
4. Futónap és akadályverseny szervezése alsósoknak a közeli parkerdőben, kedvcsinálás különböző sportágakhoz vendégportolók meghívásával.
6. Veszélyeztetett tanulók gondozási programjának ellenőrzése a hatékonyság jegyében, szükség szerint módosítás.
7. Mentőtiszt meghívása, elsősegélynyújtás alapjainak elsajátítása érdeklődők számára (tanároknak is).
8. Az első **csecsemőgondozó szakkör**, ismerkedés az eszközökkel, kisruhák mosása-vasalása, csecsemő helyes tartása.

Nyitott **Egészségklub**-összejövetel szülők és nem klubtag tanulóknak, főzelékfőző-verseny keretében.

Április

1. **Csecsemőgondozó szakkör** második alkalma, újszülöttes nővér meghívása, gyakorlati foglalkozás a csecsemő fürdetéséről.
2. Nyolcadikosoknál Hepatits B III oltás előkészítése, elvégzése, dokumentációja.
3. Testnevelésóra látogatása alsó tagozatosoknál, általános erőnléti állapot felmérése
4. Hiányzó tanulók szűrésének, oltásainak pótlása, dokumentálása.
5. Osztályonként fogászati szűrővizsgálatok.

6. A kerületi csecsemőotthon látogatása érdeklődők számára, az örökbefogadás kérdéskörének feldolgozása kiscsoportos keretekben.
7. Más nemzethez tartozó tanulók segítségével kultúrnap szervezése, mely során a roma, arab, zsidó, afro és kínai hagyományok, népviselet, gasztronómia kerül bemutatásra. A program totóval zárul.
8. Tűzvédelmi oktatás a számítástechnikai laborban.

Az **Egészségklub** e havi témája: a reformkonyha, receptgyűjtés és azok megvalósítása.

Május

1. Szakrendelésre beutaltak folyamatos kontrollálása, eredményeik dokumentálása
2. A Kihívás Napja megszervezése
3. A kémia-fizika előadó biztonságának felmérése a szaktanárok közreműködésével.
4. A Madarak, Fák Napja alkalmából kirándulás a parkerdőbe, növénymeghatározási verseny, bográcsgulyás készítés, tanár-diák meccsek.
5. Előadás 5-8 osztályos lányoknak a menstruáció alatti higiénéről, higiénés csomag bemutatása, kiosztása.
6. A **csecsemőgondozó szakkör** látogatása a kórház koraszülött osztályán, beszélgetés a koraszülöttségről (okok, megelőzés, speciális gondozás, betegségeik, táplálásuk).
7. Kihívás Napja az udvaron és a sportpályán, testnevelők segítségével.
8. Megbeszélés a veszélyeztetett tanulók gondozóival, a jövő évi gondozási program megtervezése.

Az **Egészségklub** e havi témája: a szünidő hasznos, tartalmas eltöltése, nyári célkitűzések megbeszélése.

Június

1. Felső diákok toborzása a sörédi mozgássérült táborba segítő állásba, szülői értekezlet ez érintettek szüleivel.
3. Tanári értekezlet a veszélyeztetett tanulók táboroztatásával kapcsolatban, táborozás körülményeinek véglegesítése.
4. Üdülő tanulók orvosi vizsgálata, dokumentálás.
5. Az iskola éves egészségnevelési programjának kiértékelése
6. Iskolaegészségügyi jelentés elkészítése.

2. A Ciszterci Szent István Gimnázium környezeti nevelési programja

Földünk, a természet megóvása érdekében az ökológiai nagytakarítás – a mérgező üzemek, az energiagazdálkodás ésszerűsítése, a gazdaság egészének környezetbaráttá változtatása – mellett jelenleg a legfontosabb feladat, hogy a felnövekvő nemzedék ökológiai szemléletmódja kialakuljon, élete természetes részévé váljon.

A környezetvédelemre való nevelés eredményességétől – talán nem túlzás – az emberiség jövője függ.

A diákjaink környezet iránti érdeklődését nagyban meghatározza a szülők, tanárok, barátok és játszótársak, valamint a médiák által mutatott példakép.

Fontos, hogy a környezetvédelmet a gyermekek és fiatalok számára oktassuk, és mindezt úgy tegyük, hogy amikor szembetalálják magukat a természettel és a természetvédelemmel, akkor **a természet felfedezése és megértése örömet okozzon nekik.**

A környezetvédelmi nevelés és a környezetvédelmi módszertan pedagógiai válasz ipari és „hulladéktermelő” társadalmunk ökológiai válságára.

1. Mit értünk környezetvédelmi nevelésen?

A környezetvédelmi nevelés céljai:

- az ökológiai kompetencia megteremtése
- tudatosan környezetet kímélő, védő viselkedésmód
- bepillantás az ökológiai összefüggésekbe, azok megértése

A környezetvédelmi nevelésnek a környezetet annak teljes sokféleségében át kell fognia és közvetítenie kell a diákok felé.

A környezeti nevelés célja nem csupán az, hogy a környezetszennyezés és a környezeti ártalmak veszélyeit láthatóvá tegye, hanem örömet és csodálatot kell ébresztenie a környezet még mindig létező szépsége és sokszínűsége iránt.

2. Mit kell közvetíteniük a tanároknak az oktatás során?

- a környezetvédelem tudatosítása mint állampolgári jog és kötelesség
- a környezetet célirányos megfigyelése és vizsgálata
- az ökológiai összefüggések és az ökológiai katasztrófák hatásának megismertetése
- az ökológiai, gazdasági és társadalmi hatások összefonódásának felismertetése
- a környezet értelmezése a jövő formálásának eszközeként
- a környezeti károsodások nemzetközi problémaként való ábrázolása
- annak felismertetése, hogy a környezetvédelem érdekellentétek ütköztetését jelenti

Az iskolai környezetvédelmi nevelésnek gyakorlatiasnak kell lennie.

3. Környezetvédelmi nevelés az iskolában

A környezetvédelmi oktatást be kell csempészni az iskolába!

Tanórák

Biológia

- a fajok sokszínűségének jelentősége
- bioszféra, ökológiai rendszerek
- természetes körforgás
- a trópusi őserdők kiirtása által okozott veszélyek
- az ember beavatkozása a természetbe, következmények

Földrajz

- az éghajlat és az időjárás
- az éghajlati viszonyok megváltozásából adódó veszélyek
- élet más kultúrákban és népeknél
- ökológiai orientációjú közlekedési rendszerek
- a táj tervezése és megművelése
- a felfedezések helyi természetvédelmi területeken, erdőkben

Kémia

- mesterséges és természetes eredetű anyagok minősége, különbségek
- a környezetből vett víz- és levegőminták laboratóriumi vizsgálata
- helyi vegyiüzem megtekintése

Fizika

- az energia előállításának különböző módszerei, előnyök, hátrányok

Művészet

- természetes alapanyagú festékek használata
- használati tárgyak és művészeti alkotások fémből és rétegelt fahulladékból
- az ideális világ művészeti ábrázolása
- postai levelezőlapok festése, amelyekkel a gyermekek szüleiket köszöntik (például: „Minden jót a Föld Napjára!”)
- bevásárlókosarak és szövet alapanyagú bevásárló táskák készítése, festése

Magyar nyelv

- a táj ábrázolása versekben
- az ipari társadalom védelmezői és a radikális környezetvédők vitája, cikkgyűjtemény, vitakultúra
- írók és a környezet

Történelem

- iparosítás: előnyök, hátrányok, esélyek, veszélyek
- a civilizáció fejlődésével kapcsolatos félelmek ma és régen

Vallás, etika

- az ember beavatkozása a teremtésbe
- etika és felelősség az utódainkért
- az állat mint az ember társa

Testnevelés

a különböző sportágak ökológiai és egészségügyi hatása

Az iskolaudvaron végzett tevékenység

- fásítási akciók

Székesfehérvár, 2004. január

Gyóni András
igazgató

7.számú melléklet

Az ún. kompetenciákról

2007. őszi áttekintés kapcsán a mindenkori NAT-hoz igazítás

A kötelező iskolai képzéstől nem várhatjuk el, hogy befejezett, lezárt tudást nyújtson, hanem **a kulcskompetenciák, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kialakítása válik alapvető jelentőségűvé.**

A Nat olyan iskola működését segíti megvalósítani,

amelyben

- **a demokratizmus,**
- **a humanizmus,**
- **az egyén tisztelete,**
- **a lelkiismereti szabadság,**
- **a személyiség fejlődése,**
- **az alapvető közösségek (család, nemzet, az európai nemzetek közössége, az emberiség) együttműködésének kibontakoztatása,**
- **a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és a nemek egyenlősége,**
- **a szolidaritás és a tolerancia**

értékei alapján szerveződnek a tanítási-tanulási folyamatok.

Ugyanezek a CISZIG PP-ben a „Célok, alapelvek, feladatok, eszközök és eljárások általános megfogalmazása fejezetben lényegileg benne vannak.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

A kulcskompetenciák

- *Anyanyelvi kommunikáció*
- *Idegen nyelvi kommunikáció*
- *Matematikai kompetencia*
- *Természettudományos kompetencia*
- *Digitális kompetencia*
- *A hatékony, önálló tanulás*
- *Szociális és állampolgári kompetencia*
- *Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia*
- *Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség*

A kiemelt fejlesztési feladatok

- *Énkép, önismeret*
- *Hon- és népismeret*
- *Európai azonosságtudat - egyetemes kultúra*
- *Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés*
- *Gazdasági nevelés*
- *Környezettudatosságra nevelés*
- *A tanulás tanítása*
- *Testi és lelki egészség*
- *Felkészülés a felnőttélet szerepeire (pályaorientáció)*

Tantárgyi kompetenciák a mindenkori érettségi követelményekhez igazítva

Matematikai kompetenciák

Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

- Legyen képes a tanuló adott szövegben rejlő matematikai problémákat észrevenni, szükség esetén matematikai modellt alkotni, a modell alapján számításokat végezni, és a kapott eredményeket értelmezni.
- Legyen képes kijelentéseket szabatosan megfogalmazni, azokat összekapcsolni, kijelentések igazságtartalmát megállapítani.
- Lássza az eltéréseket, illetve a kapcsolatokat a matematikai és a mindennapi nyelv között.
- A matematika minden területén és más tantárgyakban is tudja alkalmazni a halmaz fogalmát, illetve a halmazműveleteket.
- Legyen jártas alapvető kombinatorikus gondolatmenetek alkalmazásában, s legyen képes ennek segítségével gyakorlati sorbarendezési és kiválasztási feladatok megoldására.
- Ismerje a gráfok jelentőségét, sokoldalú felhasználhatóságuk néhány területét, és legyen képes további felhasználási lehetőségek felismerésére a gyakorlati életben és más tudományágakban.
- Az emelt szinten érettségiző diák ismerje a halmazelmélet alapvető szerepét a mai matematika felépítésében.

Aritmetika, algebra, számelmélet

- Legyen képes a tanuló betűs kifejezések értelmezésére, ismerje fel használatuk szükségességét, tudja azokat kezelni, lássa, hogy mi van a "betűk mögött".
- Ismerje az egyenlet és az egyenlőtlenség fogalmát, megoldási módszereit (pl. algebrai, grafikus, közelítő).
- Legyen képes egy adott probléma megoldására felírni egyenleteket, egyenletrendszereket, egyenlőtlenségeket, egyenlőtlenség-rendszereket.
- Tudja az eredményeket előre megbecsülni, állapítsa meg, hogy a kapott eredmény reális-e.
- Az emelt szinten érettségiző diáknak legyen jártassága az összetettebb algebrai átalakításokat igénylő feladatok megoldásában is.

Függvények, az analízis elemei

- Legyen képes a tanuló a körülötte levő világ összefüggéseinek függvényszerű megjelenítésére, ezek elemzéséből tudjon következtetni valóságos jelenségek várható lefolyására.
- Legyen képes a változó mennyiségek közötti kapcsolat felismerésére, a függés értelmezésére. Értse, hogy a függvény matematikai fogalom, két halmaz elemeinek egymáshoz rendelése. Ismerje fel a hozzárendelés formáját, elemezze a halmazok közötti kapcsolatokat.
- Lássza, hogy a sorozat diszkrét folyamatok megjelenítésére alkalmas matematikai eszköz, a pozitív egész számok halmazán értelmezett függvény. Ismerje a számtani és mértani sorozatot.
- Az emelt szinten érettségiző diák ismerje az analízis néhány alapelemét, amelyekre más szaktudományokban is (pl. fizika) szükségük lehet. Ezek segítségével tudjon függvényvizsgálatokat végezni, szélsőértéket, görbe alatti területet számolni.

Geometria, koordináta geometria, trigonometria

- Tudjon a tanuló síkban, illetve térben tájékozódni, térbeli viszonyokat elképzelni, tudja a háromdimenziós valóságot - alkalmas síkmetszetekkel - két dimenzióban vizsgálni.
- Vegye észre a szimmetriákat, tudja ezek egyszerűsítő hatásait problémák megfogalmazásában, bizonyításokban, számításokban kihasználni.
- Tudjon a számításokhoz, bizonyításokhoz megfelelő ábrát készíteni.
- Tudjon mérni és számolni hosszúságot, területet, felszínt, térfogatot, legyen tisztában a mérési pontosság fogalmával.
- Ismerje a geometria szerepét a műszaki életben és bizonyos képzőművészeti alkotásokban.
- Az emelt szinten érettségiző diák tudja szabatosan megfogalmazni a geometriai bizonyítások gondolatmenetét.

Valószínűség számítás, statisztika

- Értse a tanuló a statisztikai kijelentések és gondolatmenetek sajátos természetét.

- Ismerje a statisztikai állítások igazolására felhasználható adatok gyűjtésének lehetséges formáit, és legyen jártas a kapott adatok áttekinthető szemléltetésében, különböző statisztikai mutatókkal való jellemzésében.
- Az emelt szinten érettségiző diák tudjon egyszerűbb véletlenszerű jelenségeket modellezni és a valószínűségi modellben számításokat végezni.
- Emelt szinten ismerje a véletlen szerepét a különböző egyszerű statisztikai mintavételi eljárásokban.

Testnevelés tantárgy kompetenciái

„A testi egészségnek gondozására minden egyénnek szüksége van a személyes boldogulásához”

Testnevelés tantárgynál a kompetencia a mozgástanulási rátermettség, eredményes magatartás v. alkalmasság, a testkultúra értékeinek felismerésével, illetve a mozgások megjelenítésével és teljesítményszintjével kapcsolatos követelményeknek való megfelelés.

A motoros kompetenciák technikai, taktikai és testi képességbeli teljesítmények összetevőinek rendszere, amelyek az iskolánkban oktatott sportágakban megjelennek (kosárlabda, kézilabda, röplabda, atlétika, torna, labdarúgás, floorball stb). 2011-től a tánc is beépül az óratervbe, a 2012/2013-as tanévtől a mindennapos testmozgás keretében a testnevelés tantárgyba integrált táncoktatásban is részesülnek diákjaink.

Testnevelés órák feladatai:

- Hozzá kell segíteni a tanulót, hogy megtalálja az alkatának, érdeklődésének megfelelő mozgásformát, megismerje a testi önfejlesztés biológiai, anatómiai alapjait, azokat a lépéseket, amelyek során képes a saját fizikai állapotának, fittségének szinten tartását folyamatosan tervezni és ellenőrizni.
- Távlati cél, hogy a tanulók tisztában jöjjenek azzal, a felnőttkori munkateljesítmény olyan munkakörökben is szorosan összefügg a testi fittséggel, amelyek végzése nem igényel fizikai erőfeszítést.
- A sportban rejlő, életpálya, karrierlehetőségek megismerése: sportolói, edzői, tréneri, sportvezetői, sportmenedzseri életpálya lehetőségek.

A kémia tantárgy érettségi kompetenciái

A középszintű érettségi vizsgán elsősorban a *megismert* elemek és vegyületek tulajdonságait kell értelmeznie, illetve kísérletekkel igazolnia a vizsgázónak. Ehhez szükség van a kizárólag általános iskolában tanult anyagrészek szintézisére, a középiskolában tanult ismeretek alapján történő újraértelmezésére.

A középszintű vizsga hivatott mérni, hogy a vizsgázó

- képes-e ismereteit szóban és írásban előadni;
- rendelkezik-e a természettudományos gondolkodás alapjaival;
- ismeri-e a természettudományos megismerési módszereket;
- ismeri-e a kémiatudomány legfontosabb történeti vonatkozásait;
- ismeri-e az alapvető kémiai fogalmakat és összefüggéseket;
- tudja-e értelmezni a megismert anyagok tulajdonságait és változásait;
- képes-e egyszerű kémiai számításokat elvégezni;
- képes-e egyszerű kémiai kísérleteket elvégezni, illetve értelmezni;
- képes-e munkájához kiválasztani és használni táblázatok adatait;
- ismeri-e a kémiai elveken és módszereken alapuló környezetvédelem legfontosabb összefüggéseit;
- kémiai ismeretei alkalmasak-e korszerű ökológiai világkép kialakulásához.

Az emelt szintű vizsgán a kémia tanulás során megismert elemek és vegyületek tulajdonságainak ismeretén túl a vizsgázó legyen képes megbecsülni különböző elemek, vegyületek tulajdonságait.

Az emelt szintű vizsga hivatott mérni, hogy a vizsgázó

- képes-e ismereteit szóban és írásban előadni;
- rendelkezik-e a természettudományos gondolkodás alapjaival;
- ismeri-e a kémia tudomány legfontosabb történeti vonatkozásait;
- ismeri-e és tudja-e alkalmazni a természettudományos megismerési módszereket, rendelkezik-e a felsőoktatási tanulmányokhoz szükséges természettudományos alapismeretekkel;
- ismeri-e az alapvető kémiai fogalmakat és összefüggéseket;
- tudja-e használni a megismert kémiai fogalmakat és összefüggéseket az elemek és vegyületek tulajdonságainak és változásainak értelmezésénél;
- képes-e egyszerű kémiai kísérleteket tervezni, szakszerűen elvégezni, illetve értelmezni;
- képes-e kémiai számításokat elvégezni, számításai végeredményét megfelelő pontossággal megadni;
- képes-e munkájához kiválasztani és használni táblázatok adatait;
- ismeri-e a kémiai elveken és módszereken alapuló környezetvédelem legfontosabb összefüggéseit, a kémia tudomány gyakorlati és műszaki alkalmazásait, hasznosságát, veszélyeit, azok elkerülésének módjait, a kémia tudomány és a vegyipar fejlődésének irányát, az európai normák érvényesülését;
- kémiai ismeretei alkalmasak-e korszerű ökológiai világkép kialakulásához.

A biológia tantárgy érettségi vizsga kompetenciái

A biológia érettségi vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó

- ismeri-e a vizsgálati módszereket (eszközök, eljárások, elméleti háttér), az egyes módszerek korlátait, problémáit;
- képes-e egyszerű biológiai vizsgálatokat elvégezni, ezeket értelmezni, értékelni;
- érti-e az alapfogalmakat, ismeri-e történeti kialakulásukat, mai értelmezésüket;
- képes-e megkülönböztetni a tudományosan megalapozott, de egymással esetleg ellentétes-hipotéziseket, különösen az etikailag is fontos kérdésekben;
- felismeri-e a betegségekre, diszharmonikus állapotokra utaló tüneteket, ismeri-e a megelőzés és az egészséges életmód szabályait;
- ismeri-e a természet- és környezetvédelem alapvető problémáit és azok lehetséges megoldási módjait;
- képes-e véleményét - különösen az etikailag is fontos kérdésekben - kifejteni, alátámasztani, ismeri-e a lehetséges ellenérveket.

A középszintű követelmények a gyakorlathoz közelebb álló, kevésbé elvont és mennyiségében is kisebb ismeretköröket tartalmaznak. Az emelt szintű követelmények a középszinthez képest (azon felül és ahhoz kapcsolódva) a biológia tudományának elvontabb területeit is tartalmazzák. Ahol és amennyire szükséges, az ismeretek köre is szélesebb. Az emelt szint alapvetően a biológiából továbbtanulni szándékozók számára készült, ezért lehetővé kell tennie az esetleg szükséges szelekciót is.

Kompetenciák a nyelvtanulás során

Kulcskompetenciák

A nyelvtanulás folyamata általános kompetenciákra épül, melyek magukba foglalják az alaptanterv műveltségi területeinek tartalmait, ismereteit és készségeit.

A kommunikatív nyelvi kompetenciák integrálják az általános kompetenciákat, tanulási képességeket, ezeken belül az anyanyelvi kommunikatív nyelvi kompetenciákat.

1. Anyanyelvi kommunikáció	- az idegen nyelv tanulása során tudatosulnak az anyanyelv értékei, lehetőség van analógiára, összehasonlításra, gazdagodik a szókincs, kifejezőkészség
2. Idegen nyelvi kommunikáció	Lásd. Külön lapon
3.1 Matematikai kompetencia	
3.2 Természettudományi és technológiai	

kompetenciák	
4. Digitális kompetencia	- idegen nyelvi honlapok megértése, információk keresése, kapcsolatteremtés és – tartás, idegen nyelvi levelezés, pályázatok írása, - power point készítése, az internet használata sokrétűbb
5. A tanulás tanulása	- összefüggések, kontextusok, szerkezetek, analógiák
6.1 Személyközi, interkulturális és szociális kompetenciák	- a nyelvtudás révén megszerzett ismeretek segítségével viselkedni tudás más kulturális környezetben - országismeret - kapcsolatteremtés és -tartás
6.2 Állampolgári kompetenciák	
7. Vállalkozói kompetencia	- kreativitás - célok kitűzése és megvalósítása - sikerorientáltság
8. Kulturális kompetencia	- irodalmi alkotások eredeti nyelven - kultúrákövetítés és más kultúra befogadása

- 2 -

2. Idegen nyelvi kommunikáció	- használható nyelvtudás - a gondolatok, érzések és tények szóban és írásban történő megértésének, kifejezésének és értelmezésének képessége a társadalmi és kulturális kontextusok megfelelő skáláján - motiváció kialakítása a másik nyelvet beszélő emberek és kultúrájuk megismerésére - képesség a nyelvtudás fenntartására, továbbfejlesztésére és az adott nyelvtudás segítségével új nyelvek tanulására - igény kialakítása az egész életen tartó tanulásra - gondolkodás fejlesztése, nyelvi kifejezőkészség gazdagodása, árnyalása, - kreativitás - a négy alapkészség (írás, olvasás, beszéd, hallás) fejlesztésével önálló, magas szintű nyelvhasználat (A1→B1) elérése (a helyi tantervben meghatározott követelményrendszer és ütemezés szerint) - A tankötelezettség végére minden diáknak legalább önálló nyelvhasználói szintre (B1) kell eljutnia. - Emeltszintű nyelvoktatás esetén az elérendő szint B2.
-------------------------------	---

Földrajz tantárgy kompetenciái

A vizsgán a jelöltnek a földrajzi-környezeti ismeretein kívül számot kell adnia az alábbi **földrajzi kompetenciák** – adott vizsgaszintnek megfelelő – elsajátításáról is:

- földrajzi-környezeti tartalmú információhordozók használata, információk feldolgozása, értelmezése;
- földrajzi-környezeti ismeretek alkalmazása a mindennapokban tapasztalható természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jelenségek, folyamatok magyarázatában, értelmezésében;
- különböző fajtájú térképeken közölt információk olvasása, értelmezése;
- kontúrtérképes feladatok megoldása;
- egyszerű gyakorlati és alapvető számítási feladatok elvégzése, az eredmények értelmezése;
- az ismeretanyag belső összefüggéseinek felismerése, több témakör ismeretanyagának logikai összekapcsolását igénylő, összetett feladatok megoldása;
- földrajzi-környezeti tartalmú információkkal kapcsolatos egyszerű vázlatrajzok, folyamatábrák, keresztmetszeti rajzok és térképvázlatok készítése;
- szövegalkotás és szövegértés földrajzi tartalmú témákhoz kapcsolódóan;
- földrajzi-környezeti szemlélet és gondolkodásmód – alkalmazása feladatmegoldások, szóbeli és írásbeli témakifejtések során.

Fizika tantárgy kompetenciái

A vizsgázónak a követelményrendszerben és a vizsgaleírásban meghatározott módon az alábbi kompetenciák meglétét kell bizonyítania:

- ismeretei összekapcsolása a mindennapokban tapasztalt jelenségekkel, a technikai eszközök működésével;
- a természettudományos gondolkodás, megismerési módszerek alapvető sajátosságainak felismerése;
- alapmennyiségek mérése;
- egyszerű számítások elvégzése;
- egyszerűen lefolytatható fizikai kísérletek elvégzése, a kísérleti tapasztalatok kiértékelése;
- grafikonok, ábrák értékelése, elemzése;
- mértékegységek, mértékrendszerek használata;
- a tanult szakkifejezések szabatos használata szóban és írásban;
- a napjainkban felmerülő, fizikai ismereteket is igénylő problémák lényegének megértése, a természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos problémák felismerése;
- időbeli tájékozódás a fizikatörténet legfontosabb eseményeiben.

Az emelt szintű fizika érettségi vizsgán ezen túlmenően az alábbi kompetenciák szükségesek:

- az ismeretanyag belső összefüggéseinek, az egyes témakörök közötti kapcsolatok áttekintése, felismerése;
- problémák megoldásában – a megfelelő matematikai eszközöket is felhasználva – az ismeretek alkalmazása;
- a fizika tanult vizsgálati és következtetési módszereinek alkalmazása;
- a tanultak alapján lefolytatható fizikai mérés, kísérlet megtervezése;
- az alapvető fontosságú tények és az ezekből következő alaptörvények, összefüggések szabatos kifejtése, magyarázata szóban és írásban;
- a mindennapi életet befolyásoló fizikai természetű jelenségek értelmezése;
- több témakör ismeretanyagának logikai összekapcsolását igénylő, összetett fizikai feladatok, problémák megoldása;
- időbeli tájékozódás a legfontosabb fizikatörténeti és kultúrtörténeti vonatkozásokban;
- a környezetvédelemmel és természetvédelemmel összefüggő problémák megértése és elemzése.

A kompetenciák fejlesztése a történelem-latin munkaközösség tanítási gyakorlatában

A kompetencia központú képzés alapeleme a gondolkodási műveletek képességfejlesztése, probléma megoldási stratégiák kialakítása, melynek célja az alkalmazásképes tudás megszerzése.

A készségek, képességek fejlesztése akkor lehet sikeres, ha a mögötte álló tudásrendszerre épül.

A **történelem** oktatása területén mindig is fontos cél volt bizonyos alapvető készségek, attitűdök kialakítása (még hogyha nem is fogalmazták meg ezen a módon).

Az alapvető kulskompetenciák közül a **szövegértési kompetenciát** a források szövegének olvasásával, elemzésével eddig is jelentős mértékben fejlesztettük. Az érvelő komplex szövegek megalkotásával, az arra való késztetéssel, (ez az írásbeli esszéfeladatok ill. a szóbeli számonkérés eszköze) eddig is javítottuk a tanulók szóbeli-írásbeli anyanyelvi kommunikációs készségét.

A táblázatok, diagrammok elemzésével, összehasonlításával, azokból információ és következtetések levonásával a **matematikai-logikai kompetenciát** fejlesztjük, erősítjük a matematikai gondolkodást. A tanuló felismeri az alapvető matematikai összefüggések fontosságát, érzékeli, hogy a matematikai ismereteket sokféle területen hasznosíthatjuk.

A **természettudományos kompetenciák** fejlesztéséhez is hozzájárul a történelem tanítása.

Egyrészt a tudományok fejlődésének történelmi perspektívájából tudják értékelni a tanulók a tudomány eredményeit, másrészt a társadalom és környezete közötti összefüggések feltárásával megismerik az ember és környezete kölcsönhatását. Mindezen ismeretek pedig elősegíthetik a környezettudatos magatartás kialakítását.

Az elektronikus úton szerzett információk a történelem tanításában is egyre jelentősebb szerepet játszanak. Ezen információk kezelése, az interneten keresztüli elektronikus kommunikáció, ezek tanórán való megjelenése, ütköztetése más adathordozók információival, történeti ismeretekkel segíti a valóság és a virtuális világ elhatárolását, így a **digitális kompetenciákat** is fejlesztjük.

A **problémamegoldó képesség és kreativitás**, mint általános kompetencia szintén jelentősen fejleszthető a történelem tanítás nálunk alkalmazott gyakorlatával, hiszen a történelemben az ok-okozati összefüggések, egy-egy történeti eseményhez kapcsolódó kérdések és erre adott/adható lehetséges válaszok sora ezt a kompetenciát fejleszti.

Mindezen kompetencia területek fejlesztése mellett a történelem azonban leginkább a **személyközi, interkulturális és szociális kompetenciák** valamint az **állampolgári kompetenciák** fejlesztésében játszik döntő szerepet.

Az emberi társadalmak történetének megismerésével, hogy az egyes társadalmak térben és időben jelentősen különböző társadalmi normák alapján működnek, tanulóink meg tudják érteni a különböző vallási és etnikai csoportok értékrendjei közötti különbségeket és az irántuk való tisztelet szükségességét. A történelem maga a másik ember iránti érdeklődés. A történelmi konfliktusok megoldási módjainak megismertetésével elősegítjük a személyes- és csoportkonfliktusok kezelésének emberhez méltó gyakorlatait, a kompromisszumkészség és tolerancia kialakulását.

A személyes vagy csoportos elégedetlenség konstruktív módon való kifejezését az erőszak, agresszió, önpusztító viselkedésformák történeti bemutatásával indirekt módon ösztönözzük.

A történelmi tanulmányaik során megismerik tanulóink a különböző tömegtájékoztatási eszközök működését és ezen ismeretek birtokában kialakítható a kritikus viszonyulás vagy attitűd ezen a területen is.

A magyar történelem tanulmányozásával megértetjük és tudatosítjuk nemzeti-kulturális identitásunkat. Tanulóink felismerik, hogy a magyar kultúra és identitás a világ többi részével szoros kölcsönhatásban van (különösen globalizálódó világunkban).

Az állampolgári kompetenciák kialakításában döntő jelentősége van a történelem oktatásának. A helyi, országos, európai alkotmányok, döntéshozatali mechanizmusok megismertetésével, a demokrácia, ill. a demokratikus intézményrendszer működésének bemutatásával ösztönözzük tanulóink részvételét településük, lakóhelyük életében, valamint a nemzeti és európai szintű döntéshozásban; választásokon. A történelem munkaközösség vállalja fel programszerűen az állampolgári jogok megismertetését valamint a honismeret tantárgy-modul oktatását is. Itt a fő fejlesztési cél az öntudatos, jogait ismerő, közösségeért tenni kész állampolgárok nevelése valamint szűkebb és tágabb értelemben vett pátriánk megismertetése, a hozzá való kötődés, identitás erősítése

Az új **érettségi** rendszer a kimenet-szabályozásban (érettségi) négy speciálisan a történelemhez kapcsolódó kompetenciát mér:

- A források használatát és értékelését
- A szaknyelv alkalmazását
- A térben és időben való tájékozódást
- Az eseményeket alakító tényezők feltárását

Ezek együttesen alapozzák meg a történelem érettségi fő tartalmát: a történelmi események problémaközpontú bemutatását.

Munkaközösségünk tagjai már korábban is e célok és elvek alapján tanítottak, (pl. források használata, térképen való tájékozódás, kronológia, ok-okozati összefüggések, „miért?-ek” és lehetséges magyarázatok, alternatívák bemutatása, stb.) így az új szabályozási rendszer igazolta eddigi tanítási gyakorlatunk helyes irányát és értékeli a korábban csak számunkra (és diákjaink számára) fontos készségeket, történelmi látásmód kialakítását.

A **latin nyelv** tanítása nem pusztán a nyelv tanítása, hanem magában foglalja a klasszikus kultúra, műveltség, közvetítését is. Ennél fogva igen alkalmas az idegen nyelvi kommunikáció mellett más kompetenciaterületek, így a szociális és állampolgári kompetencia, valamint az esztétikai-művészeti tudatosság, mint kulskompetencia fejlesztésére.

Az **idegen nyelvi kommunikáció** területén különösen a nyelvi logikát, a lényegi információk kiszűrésének készségét fejlesztjük, de érdeklődést és kíváncsiságot tudunk kelteni a nyelvek iránt általában.

A **személyközi, interkulturális és szociális kompetenciák** területén a befogadó, integráló-közvetítő jellegű római kultúra megismertetésével elősegítjük a kulturális különbségek iránti fogékonyság kialakulását.

Az antikvitás nyüzsgő nagyvárosi életének, a korabeli emberek mindennapjainak bemutatása során tanulóink felismerik, hogy a régen élt emberek is teljes életet éltek, problémáik pedig sok esetben hasonlóak voltak a mai emberéhez. Ezzel is a másik ember iránti érdeklődést és tiszteletet erősíthetjük. A Római Birodalom egységes, de mégis sokszínű kultúrájának példája az európai egység gondolatát alapozza meg.

A római köztársaság működése példáján ösztönözzük az aktív állampolgári szerepvállalást és a társadalomba való aktív beilleszkedést. **(Állampolgári kompetenciák)**

Az **esztétikai-művészeti tudatosság** fejlesztését az antik esztétikai normák állandó, ill. változó elemeinek bemutatásával érhetjük el.

Kompetenciák a magyar nyelv és irodalom tantárgyakban

Anyanyelvi kommunikáció: A NAT tantárgyi és a kétszintű érettségi követelményrendszere tartalmazza összefoglalva és részletezve is

Idegen nyelvi kommunikáció: A leíró nyelvtan készségszintű megtanítása során szerzett ismeretek könnyítik az idegen nyelvek grammatikájának megértését. A magyar nyelv igen gazdag szókincse segít a más nyelveken való árnyalt kifejezőkészségre törekvésben. A nyelvek összehasonlítása elősegíti a gondolkodás fejlődését.

Matematikai kompetencia: Az anyanyelv jelrendszer, tehát logikus gondolkodásra nevelünk általa: a szó alaktani vagy a mondat szintagmatikus elemzése nem öncélú tevékenység, az egyenletek logikájával analóg.

Természettudományos kompetencia: Tanítjuk a stílusrétegek között a tudományos stílust, a leggyakoribb műfajait. A középszintű magyar írásbeli érettségi szövegértés-feladata gyakran természettudományos szöveg, így a tételmondat, a bizonyítás, érvelés, indukció-dedukció módszere nyelvtananyag.

Digitális kompetencia: Információk keresése, dolgozatírás, az internet sokrétű, de szelektív, Használata

A hatékony, önálló tanulás: A műértelmezés önállóságot kíván, megfelelő módszert adhathunk, de kész receptet nem. Az olvasás a leghatékonyabb önálló tanulási forma.

Szociális és állampolgári kompetencia: Az irodalom, mint művészet legelőször mondja ki az igazságot minden korban az emberi együttélésről, + és – emberi viszonyokról, erkölcsi értékekről. Az irodalmi szövegek az egyén, család, közösségek, társadalom viszonyainak széles tárházát vonultatják fel.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia: Az irodalom segíti az önismeret fejlődését, pl.: felelősségvállalás

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség: A NAT és a kétszintű érettségi követelményrendszere tartalmazza.

A Ciszterci Szent István Gimnázium a kompetenciáról szóló mellékletet a nevelőtestület a 2007. december 11-i tanári értekezletén egy tartózkodással elfogadta.

Székesfehérvár, 2007. december 11-én

Gyóni András
Igazgató

